

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om sagsbehandlingen i sager vedrørende børn anbragt uden for eget hjem, og hvordan vil ministeren sikre kvalitet og kontinuitet i sagsbehandlingen, samt at hensynet til barnets bedste er i centrum ved sagsbehandlingen?«

Af Anne Baastrup (SF), Eva Kjer Hansen (V), Sandy Brinck (S), Charlotte Dyremose (KF), Margrethe Vestager (RV), Line Barfod (EL) og Tove Videbæk (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 24/1 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 29/1 2003).

Begrundelse

Anne Baastrup (SF):

Når man beskæftiger sig med sagsbehandlingen af børn, der er anbragt uden for eget hjem, så undrer man sig ikke sjældent over den manglende kvalitet, der ligger bag beslutningerne om det enkelte barn. Manglende kvalitet indebærer, at beslutning om anbringelse af det konkrete barn er båret af den enkelte sagsbehandlers individuelle skøn, ofte uden at sagsbehandleren har set det pågældende barn endsige talt med barnet.

Den type anbringelser betyder ikke sjældent, at visitationen af barnet sker på et mangelfuldt grundlag. Anbringelsesstedet får ofte en meget mangelfuld beskrivelse af barnet, og er det en plejefamilie, henvisningen sker til, kan det få meget alvorlige konsekvenser for såvel barnet som for familien.

Ikke sjældent hører man plejefamilier fortælle, at de fik henvist et barn, som ifølge kommunen stort set ikke havde nogen problemer. I parentes: Der var måske lige det der med forældrene, der drak for meget. Vi ser resultatet: Plejefamilien bryder sammen og må opgive, og barnet skal flyttes til et nyt sted. Det handler ikke om kontinuitet.

Kontinuitet er også vanskelig at holde fast i, hvis arbejdet med familien ikke sker samtidig med anbringelsen. Forældrene har ofte som overskrift for deres liv, at det alt sammen kommer til at gå, hvis bare barnet kommer hjem igen. Det betyder, at forældrenes fokus er rettet mod kampen mod kommunen og ikke mod kampen for at ændre på de forhold, der indebar og førte til fjernelsen.

En vellykket anbringelse må derfor ikke stå alene. Enten skal forældrene forstå, at denne anbringelse er for mange år, og deres projekt afgrænses til at være de gode deltidsforældre, eller også skal forældrene lære at mestre deres eget liv, så de bringes i stand til at hjemtage barnet for resten af barndommen. En vellykket ændring af en anbringelse skal altid indebære, at anbringelsesstedet høres i de beslutninger, der træffes vedrørende barnet. Det er anbringelsesstedet, der ved, hvordan barnets nuværende liv er, og hvad en ændring vil betyde.

Derfor er de historier, man hører om, at kommunen uden forberedelse af hverken barn eller anbringelsessted træffer beslutninger om ændringer af barnets fremtidige liv, overraskende.

Det var nogle få eksempler på den manglende kvalitet, vi ser i sagsbehandlingen, når det drejer sig om de alvorligst stillede og dårligst stillede børn, og hvor kommunerne tydeligt viser, at de ikke formår at håndtere denne her arbejdsopgave. Jeg ser derfor frem til socialministerens redegørelse for, hvordan hun vil sikre kvaliteten og kontinuiteten i den kommunale sagsbehandling i disse meget alvorlige sager.

Besvarelse

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne starte med at takke spørgerne for at rejse debatten i dag om et meget vigtigt område, nemlig indsatsen over for de anbragte børn og unge. Det er et vigtigt område af flere årsager:

Kl. 13.05

For de familier, børn, unge og forældre, det drejer sig om, er der tale om meget betydningsfulde indgreb over for mennesker, som tit i forvejen er i en meget sårbar situation. Derfor er det vigtigt, at området varetages på en måde, så der sker så få fejl som overhovedet muligt, og så indsatsen foretages med respekt for de mennesker, der er involverede.

Det er det første og vigtigste hensyn, når vi taler om anbringelser af børn og unge, men det er også et vigtigt område, fordi vi som samfund bruger rigtig mange ressourcer på det her arbejde, både menneskelige og økonomiske ressourcer.

Derfor er det vigtigt, at vi sætter øget fokus på, hvad der virker, så vi bruger de mange ressourcer rigtigt, og det gør vi ikke nu. Arbejdet bliver ikke gjort godt nok. Det viser alle undersøgelser.

SFT's undersøgelser viser med al tydelighed, at sagerne ikke undersøges godt nok; at børnene ikke inddrages nok i undersøgelserne; at der er begrænset fokus på metode, dokumentation og evaluering; at familierne er dårligt informerede; at inddragelsen af dem er mangelfuld, og at der ikke sker en ensartet bedømmelse i ensartede sager, hverken mellem kommunerne eller mellem sagsbehandlernes ansat i samme kommune. Så der er altså rigtig god grund til at sætte fokus på behandlingen af de her sager, og det har både Folketinget og regeringen også gjort på mange måder over lang tid.

For at forbedre behandlingen af børnesagerne er det vigtigt at sætte ind på flere fronter. Lovgivning skal være hensigtsmæssig at administrere og egnet til at nå de mål, man gerne vil nå, og kommunernes sagsbehandlere skal uddannes, så de er i stand til at opfylde kravene til god sagsbehandling. Der skal sættes fokus på udviklingen af metoder og dokumentation, og der skal i det hele taget sættes fokus på kvaliteten af arbejdet.

Der er da også i de senere år i bred enighed i Folketinget sat ind på at forbedre sagernes behandling på de punkter, og jeg vil gerne nævne nogle af dem.

I 2000 vedtog Folketinget ændringer i serviceloven af reglerne om særlig støtte, som bl.a. skulle styrke hensynet til barnets bedste og kontinuiteten i forbindelse med anbringelsen. De nye regler skal nu evalueres, så vi kan se, om ændringerne har haft den ønskede effekt.

Som opfølgning på ændringerne blev der også afsat penge til efteruddannelse af bl.a. de kommunale sagsbehandlere. Det projekt er ved at være færdigt, og det skal også evalueres.

I januar fremsatte regeringen lovforslag om fastholdelse af anbragte børns handlekommune, når deres forældre flytter, og om ophævelse af aldersgrænsen for inddragelsen af børn, og det ser ud, som om det forslag bliver vedtaget af et enigt Folketing.

Som opfølgning på de ændrede regler om inddragelse og høring af børnene og de unge er der afsat penge til uddannelse af de kommunale sagsbehandlere. Der er af satspuljen afsat penge til et stort kvalitetsprojekt på anbringelsesområdet og til et metodeudviklingsprogram, som i høj grad kommer børneområdet til gode. Regeringen har sat gang i en kulegravning af hele særlig støtte-området sammen med kommuner og amter.

Som noget meget, meget vigtigt har jeg i december måned taget hul på en direkte dialog med KL om mulighederne for at forbedre kvalitetssikre området. Mange af disse initiativer føres ud i livet i et samarbejde med kommuner og amter. Desværre viser resultaterne af de initiativer, man sætter i værk, sig for det meste først efter meget lang tid.

Men jeg synes, at vi har sat ind fra så mange sider, at initiativerne nu skal have tid til at folde sig ud. Det betyder bestemt ikke, at jeg ikke vil følge området tæt, for det vil jeg, og det ved jeg, at resten af Folketingets partier og amter og kommuner for den sags skyld også vil.

Sidste del af spørgsmålet går på, hvordan jeg vil sikre, at hensynet til barnets bedste er i centrum ved sagsbehandlingen. Det vil jeg ved hele tiden at tage udgangspunkt i serviceloven, som i overensstemmelse med FN's børnekonvention siger, at der ved anvendelse af servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge skal lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste, og at der skal lægges vægt på at give barnet eller den unge en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i opvæksten.

Herudover skal indsatsen så vidt muligt tilrettelægges i samarbejde med familien. Fra min og fra Socialministeriets side kan vi være med til, at det udgangspunkt fastholdes ved altid at have det i baghovedet, når der laves lovændringer og sættes andre initiativer i værk, og ved at være opmærksomme på, om praksis også viser sig at have det udgangspunkt.

KL 13.10

Jeg håber, at vi får en god og konstruktiv debat i dag, for jeg ved, at vi er enige om målet. Der kan være nuancer i forhold til de midler, vi skal bruge, men jeg synes, området fortjener en god og konstruktiv debat.

Forhandling

Anne Baastrup (SF):

Jeg takker for socialministerens redegørelse, som jo var en grundig beskrivelse af de tiltag, der er taget gennem de sidste mange år af de skiftende socialministre.

Problemet er blot, at mange af de ændringer, der er lavet af et enigt Folketing, reelt i alt for stort omfang ikke har betydet ændring af praksis i kommunerne, i hvert fald ikke efter, hvad vi

kan se af de enkeltsager, vi får præsenteret i Socialudvalget eller i § 71-tilsynet.

Lov er lov, og lov skal holdes, siger socialministeren. Vi er enige. Men det er et problem, når vi end ikke ved, hvornår kommunerne tilside-sætter loven. En systematisk overvågning af konkrete kommuners sagsbehandling, der foretages løbende, ville kunne give os et bedre grundlag for at vurdere, om lovgivningen er i funktion, og om den duer.

Det tog 10 år og mange præciseringer og gentagelser i den sociale lovgivning, før kommunerne opdagede, at der skulle udarbejdes handleplaner. Nu mangler vi så at se, at de kommuner, der laver en handleplan, kan finde ud af, at det faktisk er et godt grundlag for det sociale arbejde med barnet, at der udarbejdes en god handleplan.

For et par dage siden fik vi i § 71-tilsynet et eksempel på en handleplan, og det var virkelig udnyttelsen af den moderne teknologi. Det var »kopier og flyt« fra hvert halve år til den nye handleplan.

Det, vi også ved, er, at de socialrådgivere, der har arbejdet med de allerdårligste børn, ikke sjældent er de yngste socialrådgivere. Det er et meget hårdt arbejde at arbejde med de dårligste børn. Det er psykisk hårdt, og det er meget belastende. Der stilles mange krav til sagsbehandlingen. Kommunerne har ikke drømt om, i hvert fald ikke mange kommuner, at man kunne forestille sig at sætte normeringer ind for, hvor mange sager en sagsbehandler med rette skulle have, når det drejer sig om de alvorligste børnesager.

Jeg hører eksempler på kommuner, der, før vi lavede den lovændring, som socialministeren omtalte, i 2000, havde etableret et godt, velfungerende fagligt samarbejde med god kontakt de forskellige sagsbehandlere, psykologer m.fl. imellem.

Da vi så gennemførte lovgivningen, hvor det fremgår tydeligt, at der skal være et tværfagligt samarbejde, så fandt de pågældende kommuner ud af, at det faktisk var en dyr fornøjelse at have så grundigt et sagsbehandlingsarbejde, for det betød jo, at de opdagede, at der var flere problemer med de enkelte børn, og de oplevede, at der faktisk var flere børn i kommunen, der var dårlige. Hvad gjorde man så? Man brød det tværfaglige samarbejde ned, og de pågældende kommuner har, efter hvad jeg kan forstå, ikke nogen kvalitet i sagsbehandlingen vedrørende de dårligste børn.

Derfor er det vigtigt, at vi konstant har en intens debat og fokus på det her område, og derfor tror jeg, at det er vigtigt, at vi med jævne mellemrum her i Folketingssalen har en diskussion om kvaliteten i udviklingen af arbejdet med de dårligste børn.

I et forsøg på at fremme grundlaget for socialministerens arbejde skal jeg hermed komme med et forslag til vedtagelse af mig selv, fru Sandy Brinck fra Socialdemokratiet, hr. Kim Sejr fra Det Radikale Venstre og fru Line Barfod fra Enhedslisten, og det lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til i næste folketingssamling at tage følgende initiativer for behandlingen af børn, der er anbragt uden for eget hjem:

- at der skal udøves tilsyn med barnet på anbringelsesstedet mindst 2 gange om året,
- at familiepleje, opholdssted og døgninstitution skal høres ved ændring af anbringelsesforholdene,
- at der i de kommende tre år foretages en årlig stikprøvekontrol af kommunernes sagsbehandling med hensyn til anvendelse af § 38-undersøgelser, inddragelse af børnene, udarbejdelse af handleplaner, tilsyn m.m.,
- at der til inspiration beskrives forskellige samarbejdsmodeller i kommunerne og mellem disse samt organiseringsformer hos institutionerne, som højner det faglige miljø samt sikrer kontinuiteten og stabiliteten under opvæksten,
- at socialministeren indgår i et samarbejde med de relevante organisationer for at sikre flere kvalificerede plejefamilier, og
- at der afsættes forskningsmidler til udvikling af standarder for erfaringsopsamling for arbejdet med særlig støtte til børn og unge.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 68).

Kl. 13.15

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Op så er det fru Eva Kjer Hansen som ordfører.

Eva Kjer Hansen (V):

Der er knap 15.000 børn og unge i Danmark, der er anbragt uden for hjemmet, og udgifterne her til beløber sig til omkring 7 mia. kr.

Alligevel er der meget tvivl om, hvorvidt vi gør det godt nok på dette område. Undersøgelse på undersøgelse har vist, at der er ting, der ikke fungerer godt nok.

SFI har påvist, at der er enorme forskelle, ikke bare fra kommune til kommune, men også fra sagsbehandler til sagsbehandler i samme kommune. Sagerne undersøges ikke tilstrækkeligt, børn inddrages ikke nok i undersøgelserne, og familierne er dårligt informeret og inddrages for lidt. F.eks. har en nylig rapport fra Københavns Universitet vist, at kommunernes tilsyn med plejefamilier foregår alt for lemfældigt.

Det er en nok så alvorlig kritik, der rettes mod kommunernes forvaltning på dette område. Det handler om børn og unge, hvor det offentlige påtager sig et enormt ansvar. Det er børn, som er meget sårbare, som har været udsat for barske oplevelser, og som er blevet svigtet af deres forældre.

Vi skal sikre os, at disse sager forløber ordentligt, at grundlaget for at træffe en beslutning er grundigt forberedt, at barnet ikke lider overlast på grund af myndighedernes fremfærd, og frem for alt, at beslutningen ikke beror på, hvem der tilfældigvis er på arbejde og får forelagt sagen.

Der er dog også sat en række ting i værk for at forbedre indsatsen på dette område. Lovforslaget om handlekommuner og om ophævelse af aldersgrænsen for inddragelse af børn er vi allerede i gang med at behandle i Folketinget. I den forbindelse er der afsat penge til efteruddannelse af de kommunale sagsbehandlere. Og som opfølgning på ændringer i serviceloven er der afsat midler til efteruddannelse.

Flere projekter er i gang med henblik på metodeudvikling. Der er KABU-projektet med fokus på effektmåling og dokumentation for kvaliteten i anbringelsen, hvor første fase med vidensopsamling jo snart afsluttes, hvorefter en række delprojekter følger. Og så er der samarbejdet mellem kommuner og amter i form af kulegravningsprojekter og en dialog om bedre indsats.

Men nok så vigtigt er det, at kommunerne tager kritikken til sig og får rettet op på de fejl og mangler, der er i sagsbehandlingen.

Det kræver handlekraftige kommuner, hvor politikere og ledere sørger for at lægge en klar linje i forhold til indsatsen over for de truede

børn i kommunen. Det handler ikke om kommunestørrelser, men om, at man er sig sit ansvar bevidst, sørger for en ordentlig forebyggelse, hvor der er en bred vifte af muligheder, og hvis ikke det er tilstrækkeligt, så får sikret et ordentligt grundlag at træffe beslutning på, så børnene får den hjælp, de har behov for.

Kl. 13.20

Jeg finder det vigtigt, at vi får fulgt op på alle de initiativer, der er sat i værk, og at vi får en samlet vurdering af effekten. Der skal ikke være nogen tvivl: Vi vil se resultater! Det drejer sig om børns og unges tilværelse, og vi skal have sikkerhed for, at de bliver hjulpet godt på vej.

Jeg skal derfor på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anerkender, at regeringen har igangsat en række initiativer, der alle har som mål at sikre kontinuitet og kvalitet i sagsbehandlingen i sager vedrørende anbragte børn og unge og sætte hensynet til barnet i centrum.

Initiativerne sætter fokus på sagsbehandlingen fra flere forskellige sider ved at

- sikre, at lovgivningen giver et egnet grundlag for sagsbehandlingen,
- styrke uddannelsen af kommunernes sagsbehandlere, så de er i stand til at opfylde kravene til god sagsbehandling i børnesager,
- sætte fokus på udviklingen af metoder i arbejdet med sager vedrørende anbragte børn og unge.

Folketinget pålægger regeringen tæt at følge udviklingen i kommunernes sagsbehandling i sager om anbringelse af børn og unge, herunder anvendelse af forskellige anbringelsesformer som f.eks. familien og det nære netværk.

Folketinget pålægger desuden regeringen senest i foråret 2004 at fremlægge en redegørelse for status på og erfaringer fra de igangsatte initiativer sammen med en vurdering af, om erfaringerne og udviklingen i øvrigt giver grundlag for at iværksætte yderligere initiativer.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 69).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg er meget enig med Venstres ordfører, når fru Eva Kjer Hansen anfører, at i den slags sager påtager det offentlige sig et enormt ansvar. Man tager barnet væk fra dets biologiske ophav, og man har en meget stor pligt til at sørge for, at det sted, man anbringer barnet, er bedre.

Derfor må jeg indrømme, at det lød, som om Venstre ikke mente, at der var brug for yderligere initiativer. Nu var der kommet en række, og så kunne vi afvente dem. Det skuffer mig lidt, særligt fordi der jo bl.a. er lavet en rapport om de private opholdssteder. Der er det f.eks. helt klart, at de folk, som er derude, og som arbejder i felten, er uklare på, hvordan magtanvendelsesbekendtgørelsen skal forstås.

Jeg synes, det er meget, meget mystisk, når Socialministeriet svarer hertil, at det må man så undersøge om der er et behov for at klargøre. Der står meget tydeligt, at de derude oplever det som uklart. Så må man klargøre det, og vores holdning er, at uanset hvilket barn og hvor det barn er anbragt henne, må man selvfølgelig efterleve magtanvendelsesregulativene.

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan forstå, at fru Eva Kjer Hansen ikke ønsker at støtte det forslag til vedtagelse, som vi er en række partier der har fremsat.

Det, der så er vigtigt for mig, er at få afdækket, hvordan fru Eva Kjer Hansens og fru Eva Kjer Hansens partis opfattelse af de små kommuners mulighed for at varetage de her sagstyper er. Det er jo sådan, at man undertiden oplever, at en lille kommune kan blive udsat for for første gang i 5 år at få en tvangsfjernelse, og så er det, at der sker ekstremt mange fejl.

Vi har lagt op til, at man skal udvikle forskellige samarbejdsmodeller i kommunerne og mellem disse for at finde på nogle nye organisationsformer og derved sikre det faglige miljø en tilstrækkelig højde. Her vil jeg så godt høre: Hvilken holdning har fru Eva Kjer Hansen til den pind?

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg er enig med fru Eva Kjer Hansen i, at der er sket mange gode ting på området de seneste 4-5 år. Vi har alle sammen set rapporterne, der fortæller, at der stadig væk er mange problemstil-

linger og mange områder, hvor det stadig væk halter, og det har fru Eva Kjer Hansen også læst. Jeg har lige fundet en udtalelse fra fru Eva Kjer Hansen fra så sent som december sidste om, at der åbenbart er meget, der halter i den kommunale sagsbehandling, og derfor kan vi lige så godt komme til bunds i det én gang for alle. Det var i 2002.

I dag ligger der så et forslag, der siger, at nu skal vi lige afvente lidt og vente til foråret 2004, før der skal ske noget.

Når vi nu ved, at der er problemer i forhold til tilsyn, i forhold til undersøgelse af familierne, i forhold til sagsbehandlerens arbejdssituation, som det haster meget at få løst, hvorfor kan vi så ikke handle nu, når vi kender de problemer, der er?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Sandy Brinck vedrørende vejledningen om magtanvendelse: Jeg har også hørt kritikken af, at det kan være svært at finde ud af, hvordan den helt specifikt skal fortolkes. Jeg er bekendt med, at socialministeren har sendt en skrivelse til kommunerne for netop at komme i dybden på det område, men også for at give mulighed for at rette henvendelse, hvis der er problemer. Så det arbejde med, at man får afdækket, hvordan tingene skal forstås, mener jeg er i fuld gang.

Til fru Anne Baastrup skal jeg sige, at mig bekendt er der ikke noget, der viser, at det enten er de små kommuner eller de store kommuner eller de mellemstore kommuner, der er gode eller dårlige til det her. Det går meget på kryds og tværs. Hvis jeg overhovedet skal give noget bud på det, er min fornemmelse, at dér, hvor man egentlig gør en fornuftig indsats, er dér, hvor man bevidst har tilrettelagt en politik på området, hvor kommunalpolitikkerne er opmærksomme på det ansvar, de har på området, og hvor det er debatteret igennem, at man skal sørge for nogle fornuftige foranstaltninger over for de børn og unge, der er udsatte.

Der er jo alle muligheder for, at kommunerne kan arbejde sammen på kryds og tværs, og noget af det arbejde, der er sat i gang, er jo bl.a. oprettelse af databaser for at give overblik over de forskellige muligheder, og hvilke tilbud der ligger. Det er vidensopsamling, det er videreudvikling af nogle af de projekter, der har fundet sted i kommunerne. Så jeg synes rent faktisk, at der pågår ret mange ting, der netop kan være med

til at inspirere. Hvis man i en kommune vitterlig er så heldig, at man kun får en sag hver femte år, har man faktisk mange muligheder for at trække på en vidensbank og dermed også være fuldt bevidst om, hvad man skal gøre i situationen.

Til hr. René Skau Björnsson: Jeg tror også, at det blev bemærket, at jeg i min ordførertale netop henholdt mig til, at der rettes en meget alvorlig kritik mod kommunernes forvaltning på det her område. Og som jeg sagde, er der sat rigtig mange ting i værk. Vi har diskuteret flere initiativer. Vi har i satspuljeregi afsat penge til en række ting. Jeg synes, vi er nødt til at have en måling af effekten af de ting, der allerede er sat i værk, frem for nu igen at lave fuldstændig om på tingene. Det drejer sig jo også om at have tillid til, at de beslutninger, vi har taget, rent faktisk også ændrer på tingene.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Nu synes jeg ikke, det drejer sig om at lave fuldstændig om på alting, men jeg synes, det drejer sig om konstant at justere på et område, som er meget, meget svært, og som er utrolig vigtigt for de børn, det drejer sig om.

Kl. 13.30

Når vi taler magtanvendelse, så handler det om, at man indberetter ensartet i amterne, men det handler så sandelig også om, hvad det er, man skal indberette. Derfor vil jeg godt spørge Venstre, om Venstre synes, det er hensigtsmæssigt, at de magtanvendelsesregler, der eksisterer i dag, ikke gælder, hvis barnet bare er anbragt et sted, hvor der er mindre end fire personer. Det synes vi ikke.

Derudover vil jeg godt spørge Venstre i forhold til tilsyn: Der har været en del også offentlig polemik om tilsynene, hvor det pludselig – i hvert fald for mig selv – står klart, at når man vurderer barnets sag, behøver man nødvendigvis ikke have været ude og besøge barnet det sted, det faktisk er anbragt. Det synes både familieplejerne og KL er noget, der skal strammes op.

Så synes jeg ikke, vi kan være bekendt, at den politiske sagsbehandlingstid nu skal afvente den ene rapport efter den anden. Her er klare udtryk for, at der er noget, der skal strammes op.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan forstå, at fru Eva Kjer Hansen mener, at det går rigtig, rigtig godt. Jeg synes ellers, at både socialministeren og fru Eva Kjer Hansen nævnte SFI-rapporten, der påviste det modsatte. Der var et af de karakteristiske træk, at den enkelte socialrådgiver oplevede sig meget, meget ensom i hele sagsbehandlingsfasen. Men jeg kan forstå, at fru Eva Kjer Hansen ikke mener, at der skal komme en central inspiration til hjælp for denne type.

Så vil jeg spørge: Mener fru Eva Kjer Hansen, at anbringelsesstedet skal høres, når der træffes beslutning om, at barnet flyttes? Det er jo ikke sjældent, at vi kan læse i aviserne – vi har også fået indberetninger til både § 71-tilsynet og Socialudvalget – om, at man i kommunen træffer beslutning om at flytte barnet fra et sted til et andet, fordi det nu er det, mor vil nu, uden at man på noget tidspunkt overvejer at høre, hvordan det egentlig går med barnet på det pågældende anbringelsessted, i den skole, det i øvrigt frekventerer, osv. Mener fru Eva Kjer Hansen i og for sig godt, at hun kunne have støttet den pind?

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Vi er som sagt enige i, at der er sket meget på det område de sidste 4-5 år, men det er jo et område, vi bliver nødt til at følge meget tæt hele tiden. Et af de områder, hvor det haster mere end andre steder inden for børn og unge, der bliver anbragt, er tilsynet med opholdssteder og plejefamilier.

Når nu rapporter viser, at her har vi et problem i kommunerne, og selv familieplejeforeningen i Danmark i et brev, som vi har fået i Folketingets Socialudvalg, siger, at det er særdeles påtrængende, at vi tager initiativ til at forbedre tilsynet med de her steder, hvorfor kan vi så ikke gøre noget hurtigst muligt?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Sandy Brinck skal jeg sige, at jeg ikke støtter, at vi skal ændre på reglerne, sådan at magtanvendelsesreglerne også kommer til at gælde de steder, hvor der er under fire personer. Det gør jeg ikke, fordi det ville indebære en voldsom ændring af deres retsstilling i dag, hvor jeg mener, at de er bedre beskyttet, når reglerne ikke gælder.

Hvis man ændrer det til, at magtanvendelsesreglerne også kan gælde, vil det sige, at man også på de steder åbner op for, at man kan bruge fysisk magtanvendelse, at man kan bruge isolation, og at man kan udføre kontrol med sådan noget som brevveksling og telefonsamtaler. Det er for mig at se meget voldsommere indgreb end dem, jeg synes er ønskelige for de børn og unge, der er anbragt på de mindre steder. Det er helt klart min begrundelse for at være imod en ændring på det område.

Til fru Anne Baastrup skal jeg sige, at de eksempler, jeg nævnte på inspiration, netop er nogle centrale med databaser, med vidensopsamling og med fokus på de projekter, der er udviklet i enkelte kommuner. Det behøver så ikke at stå alene. Ud over de centrale inspirationskilder er der også mulighed for, at kommunerne simpelt hen etablerer samarbejde på det område, lige så vel som de gør på en række andre områder, hvis man mener, at man vil have gavn af det.

Det at høre en plejefamilie eller et anbringelsessted synes jeg er helt oplagt i forbindelse med et videre forløb for et barns eller et ungt menneskes anbringelse. For mig indgår det at høre stedet som en naturlig del af sagsbehandlingen. Dermed mener jeg, at den pind i virkeligheden er dækket ind af initiativerne omkring metodeudvikling og omkring krav til sagsbehandlingen, for det er helt oplagt, at stederne ikke skal være part i sagen som sådan, men en sagsbehandler skal jo huske at inddrage alle de forskellige vinkler, når der træffes en beslutning.

Kl. 13.35

Og så skal jeg endelig sige til hr. René Skau Björnsson, at jeg absolut efterlyser et bedre tilsyn. Men jeg synes, det simpelt hen er for firkanter at sige, at det minimum skal være to gange om året. Det bliver jo så let til et maksimum og dermed en dårlig undskyldning for ikke at føre et bedre tilsyn.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Når man lytter til fru Eva Kjer Hansen og ser det forslag til vedtagelse, der ligger fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti, får man indtryk af, at det går sådan rimelig godt. Mens den virkelighed, som vi hele tiden hører om, er, at det slår ret sløjt til både med sagsbehandlingen, med de steder, hvor børnene så skal anbringes, og med viden om, hvad der egentlig virker eller ikke virker.

Derfor vil jeg gerne høre, om Venstre vil være med til at sikre, at der også er midler til at få udviklet nogle standarder for, hvordan man får lavet erfaringsindsamling: Hvad virker, og hvad virker ikke?

Når nu vi har lavet den meget voldsomme foranstaltning og tvangsfjerner nogle børn og anbringer dem nogle steder, virker det højst besynderligt, at vi ikke har nogen måling af, om det så fungerer. Hvad er det for nogle steder, der gør det godt? Hvad er det for nogle steder, der ikke gør det godt? Derfor vil jeg gerne høre, om Venstre vil være med til at sikre, at der bliver midler til at udvikle sådanne evalueringer og vidensopsamling.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

For mig handler det om at sikre den gode anbringelse. Når fru Eva Kjer Hansen så nævner, at det, der er afgørende for den gode anbringelse, ikke er størrelsen på kommunen, hvorvidt den er lille, mellemstor eller stor, er det så bare, at man en gang imellem falder over forskere og folk i systemerne, som netop peger på, at det kan hænde, at mindre kommuner ikke har de nødvendige ressourcer til at sikre den optimale psykologiske eller specialpædagogiske bistand.

Her nævner fru Eva Kjer Hansen så, at der er mulighed for kommunalt samarbejde, samarbejde over grænserne. Det er også rigtigt nok, men kunne det ikke være en god idé, at man så forsøgte at inspirere kommunerne til det samarbejde ved at lave modeller, ved at lave noget inspiration til kommunerne, ved at afsætte midler til udvikling af de standarder, så kommunerne får nogle værktøjer på det område?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kvitterer da for, at fru Eva Kjer Hansen mener, at det er i overensstemmelse med god sagsbehandlingsskik, at man hører anbringelsesstederne. Jeg skal så lige i parentes bemærket fortælle, at det vist er en overraskelse for kommunerne.

Jeg vil så komme med et konkret eksempel: Et barn bliver flyttet fra en plejefamilie, og på den måde mister plejefamilien så i øvrigt også ansættelsesforholdet til kommunen. Her har kommunen den opfattelse, at man end ikke behøver at høre forældremyndighedens indehaver. Nu er anbringelsesstedet jo opsagt, og så eksisterer det ikke, og så er der ikke nogen at høre, og så har

forældremyndigheden ikke noget at skulle have sagt dér. Det er den måde, man fortolker lovgivningen på.

Vil fru Eva Kjer Hansen så være med til, at det i hvert fald kommer ind i det vejledningsmateriale, der skal sendes ud i forbindelse med det kommende arbejde omkring udvikling af god sagsbehandlingsskik?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Anne Baastrup vil jeg sige: Ja, det vil jeg gerne, for jeg er fuldstændig enig i, at det hører med i en god sagsbehandling. Jeg synes jo, at fru Anne Baastrups eksempel viser, at der faktisk har været god grund til, at vi har sat de projekter i gang, som vi har, ikke mindst i kredsen af satspuljepartier, om metodeudvikling og efteruddannelse af sagsbehandlerne.

Til hr. Kim Sejr: Jeg føler, at det med inspirationen er dækket ind af den tidligere debat med fru Anne Baastrup.

Og så vil jeg sige til fru Line Barfod, at jeg mener bestemt ikke, jeg har givet udtryk for, at det går rimelig godt. Slet, slet ikke, og det tror jeg også, at de, der har hørt efter, hvad jeg egentlig sagde i min ordførertale, vil være meget klar over.

Det, der ligger omkring den vedtagelse, som jeg har fremsat på en række partiers vegne, er jo i virkeligheden, at vi nu går et skridt videre i forhold til at sikre, at vi nu får samlet op på alle de mange forskellige initiativer, der er sat i værk.

Kl. 13.40

Der kan jeg jo høre, at det kniber med overblikket, for den diskussion, som også fru Line Barfod gerne vil ind omkring, er jo ikke mindst de initiativer, der er sat i gang – det har jo været i kredsen af satspuljepartier – omkring metodeudvikling, omkring vidensopsamling og også forløbsundersøgelser i SFT's regi.

Så meget af det, der efterlyses, er jo netop det, der kører på nuværende tidspunkt, og der er mit synspunkt: Lad os så lige give det et stykke tid, så vi også kan se, hvad effekten er, og hvad læren er af de ting, der er sat i værk. Det synes jeg faktisk er sådan en anstændig måde at arbejde på.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er enig i, at de projekter, der er sat i værk, selvfølgelig skal have lov til at blive videreført. Jeg vil bare gerne have nogle flere projekter. Jeg

vil bl.a. gerne have et projekt, hvor man udvikler en standard for, at man de steder, hvor børn er anbragt, kan lave en evaluering af, hvad der virker, og hvad der ikke virker.

På det møde, Socialudvalget havde med Socialforskningsinstituttet, kom det frem, at det er der ikke noget projekt på. Der er ikke noget, hvor man udvikler standarder, og der er ikke i de midler, som opholdssteder bl.a. får lov til at få til at tage sig af børnene, afsat penge til, at der kan foregå en sådan erfarings- og vidensindsamling.

Jeg synes faktisk, det er utroligt, at man i så mange år har anbragt børn og brugt så mange penge og ladet det gå ud over børnene, uden at der hver eneste gang er en erfaringsopsamling på, hvordan man gør det, så vi kan lave den vidensindsamling: Hvad virker ikke, og hvad virker? Især i en tid, hvor opholdsstederne bliver tvunget til at lukke af økonomiske årsager, ville det være godt, hvis vi kunne gå over til at sige, at vi finder nogle kvalitative metoder til at finde ud af, hvem det er, vi ikke ønsker at sende vores børn til, fordi det går ud over børnene, frem for at det bliver ren økonomi i de forskellige kommuner og amter, der afgør, hvem der lukker.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Sandy Brinck for en kort bemærkning og derefter hr. René Skau Björnsson, og så er det fru Eva Kjer Hansen for at svare.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg synes, det er lidt svært at sidde og høre på, at Venstres svar til børnene er: Lad der nu lige gå en rum tid. Jeg kan sagtens forstå, at når man sætter nogle skibe i søen, så må man se, hvor de sejler hen, og hvordan effekten bliver. Men man har vel også en pligt til at holde dem på kursen. Og der er adskillige ting, hvor vi her i dag allerede har fået klarlagt, at der mangler nogle opstramninger i det regelsæt, som vi herinde har ansvaret for.

Når ministeren har svaret mig, at det er kommunerne selv, der har ansvaret for at skabe de redskaber, skal jeg spørge: Er det dét, Venstre her giver udtryk for, at det er kommunernes ansvar? Det har ministeren svaret mig på bilag 664 i Socialudvalget.

Jeg synes, det ville være ganske fordelagtigt, hvis vi fik beskrevet netop de mange forskellige samarbejdsmodeller, der er rundt i landet, så man kunne lade sig inspirere: Hvordan højner vi

kvaliteten, uanset om vi er en lille eller en stor kommune? Det synes jeg kunne være nyttigt. Men det er måske bare noget, vi overhovedet ikke skal tage ansvar for?

Det synes Socialdemokraterne.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Det var lige for at vende tilbage til det her med kommunernes tilsyn eller mangel på samme, hvor fru Eva Kjer Hansen siger, at når vi sætter et minimumskrav på mindst to besøg om året, så bliver det hurtigt et maksimumskrav for kommunerne. Men situationen i dag er jo ikke, at der er for mange tilsyn, tværtimod er der mange kommuner, hvor der slet ikke er tilsyn eller meget få tilsyn.

Derfor siger vi, at et minimum på to besøg er langt bedre end slet ingen klare krav til kommunerne på det her område. Men jeg hørte mig jo så også til, at der var en lille åbning fra Venstres ordfører med henblik på at se på det her område temmelig hurtigt. Derfor burde vi jo også kunne strikke en model sammen, der gør, at vi stiller de her mere rigide krav til kommunerne, så der sker noget.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til den sidste ordfører skal jeg sige: Vi er skam meget åbne over for, at der skal ske noget på området; også åbne over for, at vi, hvis vi ved helt præcist, hvad de rigtige initiativer er, får dem sat i værk. Men jeg savner fra kollegernes side et ønske om også at se resultaterne af de beslutninger, man selv har været med til at træffe.

I forhold til tilsynet og forslaget om de der minimum to tilsyn må jeg bare konstatere, at vi er uenige i, at det er et godt redskab. Jeg mener, at der vil være mange anbringelsessager, hvor der er brug for meget mere omfattende tilsyn. Der vil jeg være ked af, hvis man kan dække sig ind bag, at man har opfyldt minimumskravet.

Kl. 13.45

Så må jeg derudover sige til fru Sandy Brinck og fru Line Barfod, at jeg faktisk mener, at det, der bliver stillet krav om, er det, der er sat i værk i KABU-projektet. De 50 mio. kr., der er afsat i satspuljekredsen til KABU-projektet, omfatter bl.a. de ting, der her bliver efterlyst. Første fase bliver afsluttet nu her omkring slutningen af marts med vidensopsamlingen, og så følger en række delprojekter. Så det er nok et spørgsmål om også at have et klart overblik over, hvad det

egentlig er, vi allerede har besluttet, og hvad det er, der allerede er sat i værk.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

En af de få muligheder, vi har for ligesom at tjekke op på, om der rent faktisk er tale om en god anbringelse, er jo tilsyn, og når fru Eva Kjer Hansen ikke bryder sig om formuleringerne om, at der skulle udøves tilsyn med barnet på anbringelsesstedet mindst to gange om året, kunne det være rart at få at vide, hvad fru Eva Kjer Hansens holdning så er til, hvor mange tilsyn der burde foretages årlig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Så mange initiativer er det desværre heller ikke, der er blevet sat i gang på det her område, og nu var det jo altså Socialforskningsinstituttet, der selv på det møde, vi havde i Socialudvalget med dem, sagde, at der ikke var et projekt sat i gang, hvor man udviklede redskaber til, at opholdssteder og andre steder, hvor børn er anbragt, kunne lave en evaluering af deres indsats. Jeg vil gerne høre: Vil Venstre være med til, at vi får udviklet sådanne evalueringsredskaber? Kan vi få sat et arbejde i værk, der sikrer, at hvis der er opholdssteder og andre steder, hvor børn er anbragt, der skal lukkes, så skal det være på baggrund af en faglig vurdering og ikke som i dag, hvor det er ren økonomi, der afgør det, og hvor det, som amternes tilsyn er optaget af, når de godkender opholdssteder, gennemgår budgetter osv., alene er, om de lever op til de forskellige administrative og bureaukratiske regler, mens der er meget lidt interesse for, hvad det egentlig fagligt og socialpædagogisk er for nogle virkemidler, man benytter sig af? Hvad er det for nogle redskaber, man bruger over for børnene? Det kunne være spændende, hvis vi fik ændret den udvikling.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige til hr. Kim Sejr, at jeg mener, man skal føre tilsyn efter behov. Og der vil der i nogle situationer være et behov for et meget omfattende tilsyn, og det, vi jo har set i den undersøgelse, der er foretaget, er, at der er nogle kommuner, som godt kan det. Der er en hel del kommuner, som fører et tilsyn nogle gange, og så tror jeg, det er 20 pct. af kommunerne, der har meget store problemer med deres tilsyn.

Jeg synes, det er vigtigt at få ind, at det altså er et led i en ordentlig anbringelse i et ordentligt forløb, at man sørger for, at der er et ordentligt tilsyn. Jeg er jo bekendt med, at Kommunernes Landsforening tager den her rapport alvorligt og er gået i gang med et arbejde bl.a. med henblik på at revidere deres vejledning til kommunerne for at sikre, at der bliver taget bedre hånd i hanke med det her. Kommunerne kan jo ikke mindst lade sig inspirere af familieplejen i Danmark, hvor der jo slet ikke er samme kritik, og hvor der også bliver udført et meget mere omfattende tilsynsarbejde.

Men jeg synes, det ville være forkert at lægge sig fast på et bestemt antal besøg, og jeg mener ikke, det ville være dækkende for, hvad behovet er.

Til fru Line Barfod skal jeg sige, at jeg også deltog i mødet, hvor SFI efterlyste de her redskaber og muligheder for at kunne følge op, og jeg mener, at det behov må blive dækket gennem den metodeudvikling, der nu finder sted, hvor man så får noget mere ensartethed og dermed også bedre mulighed for efterfølgende at følge op på, hvad det er, der duer, og hvad det er, der ikke duer. For jeg er jo fuldstændig enig i, at vi skal vide noget mere om effekten af de ting, der bliver sat i værk, og vi skal vide noget mere om, hvad den rigtige anbringelse er, og hvor det er, man får nogle gode resultater. Det er jeg fuldstændig enig i, men igen, jeg mener rent faktisk, det er dækket ind under de projekter, der er sat i værk.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Til fru Eva Kjer Hansen: Jeg synes, det er for tyndt, når man siger, at man ikke kan sige noget konkret om, hvorvidt der skulle ydes tilsyn med et barn på et anbringelsessted x antal gange, men at det skal være efter behov.

Kl. 13.50

Vi har været ude for anbringelsessteder, hvor der overhovedet ikke har været noget tilsyn. Når vi taler med kommunen, skulle kommunen så kunne sige til os: Jamen det er, fordi der ikke er noget behov for et tilsyn? Er det ikke vores ansvar at sørge for at få afdækket det behov? Det kan altså kun gøres med tilsyn.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg er nødt til at sige til hr. Kim Sejr: Det står rent faktisk i lovgivningen, at kommunerne skal føre

tilsyn. Det, der så må være opgaven, er at få kommunerne til at gøre det, der står i loven. Og det er det, jeg er optaget af gennem de forskellige ting, der er sat i værk; gennem dialog med kommunerne, gennem efteruddannelse af sagsbehandlere, gennem metodeudvikling osv. at få sikret, at vi rent faktisk opnår det, som vi har beskrevet vi gerne vil have gennemført i lovgivningen.

Jeg tror, det er det, der er vejen frem, frem for igen nogle firkantede krav til, hvordan man skal gebærde sig. Jeg tror på, at de bedste løsninger på det her område er, hvis vi kan få en ordentlig sagsbehandling indarbejdet i kommunerne, hvor man er fuldt bevidst om, hvad det er for et ansvar, man har på det her område, hvor man er interesseret fra kommunalpolitikernes side i, hvad der foregår, og derfor har styr på forvaltningen og giver forvaltningen de ressourcer, der skal til, for at de sørger for, at de får taget ordentlig vare på de her børn og unge.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. René Skau Björnsson som ordfører.

René Skau Björnsson (S):

Vi er glade for, at et stort flertal i Folketinget har ønsket dagens forespørgsel. Det er ikke mere end 3 år siden, at et stort flertal vedtog ændringer i lov om social service, der lagde op til klare forbedringer for børn, der anbringes uden for hjemmet.

Noget af det, der lå Socialdemokratiet meget på sinde dengang, var at få sat barnets rettigheder i højsædet. Det lykkedes. Vi fik bl.a. indføjet, at foranstaltninger skal ske til barnets bedste.

Vi ved også, at det er et område, som altid vil kræve Folketingets opmærksomhed. Der vil altid være problemer, som vi ikke lige har taget højde for, og der vil sandsynligvis også være problemer, som vi ikke kan lovgive os ud af.

Der er i løbet af det sidste års tid kommet en række rapporter fra bl.a. Socialforskningsinstituttet, som klart påviser, at det er et område, som trænger til, at der sker noget snarest.

Vi har fået entydige meldinger om, at kvaliteten af sagsbehandlingen skal øges. En delrapport om den kommunale organisering af det forebyggende arbejde med børn og unge viser klart, at det stadig væk halter på en lang række områder.

Der er stadig væk en sjettedel af kommunerne, der ikke har oprettet tværfaglige grupper. Det er under halvdelen af kommunerne, som

foretager en undersøgelse af familierne. Børn og unge inddrages ikke i deres egen sag. Kun halvdelen af kommunerne laver evalueringer af deres forebyggende indsats. Næsten ingen spørger brugerne om deres syn på indsatsen – for nu at nævne nogle af de steder, hvor det halter med sagsbehandlingen i dag.

Derfor er det vigtigt, at vi følger området meget tæt og hjælper kommunerne med at sikre kvaliteten. Det her er et område, hvor vi ikke bare må lade stå til. For nu at tage forundersøgelserne af familierne, så viser forskningen klart, at hvis sagsbehandleren undlader at lave undersøgelsen, så øges risikoen for, at familien ikke får den behandling, der er nødvendig.

Med andre ord kan man sige, at jo bedre sagsbehandleren kender barnet og familien, des bedre bliver resultatet af de foranstaltninger, der sættes ind. Den tidlige indsats handler ikke om, at der skal foretages flere fjernelser, men om, at de børn, som skal anbringes, sikres en bedre sagsbehandling på et tidligere tidspunkt, ligesom det sikres, at børnene får et mere stabilt forløb, når de er anbragt uden for hjemmet.

Derfor må vi gøre, hvad vi kan for at sikre, at kommunerne laver undersøgelse. Det kræver, at ministeren tager nogle initiativer, som sikrer, at kommunerne overholder deres forpligtelser.

Et helt andet problem, som også har været berørt i dag, er tilsynet med opholdsstederne og plejefamilierne. Fakta i dag er, at der mange steder er få eller slet ingen besøg. Det er ofte telefonisk kontakt frem for personlige møder. Man kan sige sig selv, at en ordentlig anbringelse kræver, at man kender de forskellige muligheder, og at man har tæt kontakt med stederne og børnene og familierne.

Også de private opholdssteder og botilbud siger jo, at de synes, at tilsynets kvalitet og hyppighed er for svingende, og at der bliver lagt alt for lidt vægt på det pædagogiske arbejde, de udfører.

Kommunerne har pligt til at føre tilsyn i dag, men der sker altså svigt. Derfor tror vi på, at vi skal præcisere antallet af besøg, der er ønskeligt som et minimum, ligesom det også skal præciseres, hvordan tilsynet skal foregå.

Undersøgelser viser også, at det ofte er den enkelte sagsbehandlers egen lommefilosofi og erfaring, der er udgangspunktet for, hvad man sætter ind med i den enkelte familie, ligesom det også er påvist, at sagsbehandlere ofte sidder

med alt for mange sager og føler sig meget presede i det daglige.

Kl. 13.55

Vi ved, at mange gør et godt og fornuftigt stykke arbejde, men vi tror også, at vi ville få en bedre sagsbehandling, hvis det faglige niveau højnes. Det er også et problem, at socialrådgiveruddannelsen ikke indeholder en pædagogisk del, som er en forudsætning for, at man kan tale med børn.

Derfor er det nødvendigt, at vi får en bedre dokumentation af anbringelsessagerne, en bedre uddannelse af sagsbehandlerne, og at forskellige modeller for samarbejdsformer belyses til inspiration for kommunerne.

Der sker store svigt i forhold til de børn, der anbringes. Det kan vi som ansvarlige politikere ikke leve med. Derfor er det nødvendigt at tage de skridt, jeg netop har remsat op, og det håber vi meget socialministeren vil være med til.

I bund og grund drejer det her sig om at give de bedst mulige rammer for de børn, der alt for ofte bliver svigtet af voksne. Det drejer sig om at give børn en mulighed for at bryde den negative sociale arv. Vi kan gøre det meget bedre, end vi gør i dag.

Pia Kristensen (DF):

Ved forespørgslen sættes der fokus på børn, der er anbragt uden for eget hjem, og jeg vil da gerne inledningsvis sige, at Dansk Folkeparti hilser forespørgslen velkommen, for vi synes, det er et vigtigt emne.

Som samfund må vi erkende, at der er ting, som vi er gode til, og at der er ting, vi er dårlige til. Til sidstnævnte kategori hører indsatsen over for udsatte børn og unge. Det er desværre en trist kendsgerning.

Vi ser en tendens til, at flere og flere børn og unge anbringes uden for hjemmet. Aktuelt er ca. 15.000 børn anbragt, og niveauet i Danmark er ca. dobbelt så højt som i de øvrige nordiske lande.

Som udgangspunkt kan man spørge sig selv: Hvad har vi gjort forkert? Hvad er det, der gør, at vi i årevis har været tilskuere til denne negative udvikling? Det har jo ikke skortet på forebyggelse. Igennem mange år er der sket en stor vækst i den såkaldt forebyggende indsats, uden at det har hjulpet synderligt, for fakta er, at der ikke er sket noget fald i de egentlige anbringelser, og pessimismen får øget grobund ved, at presset på skolernes specialundervisning stiger tilsvarende.

En positiv forklaring på problemet kan selvfølgelig være, at det er udtryk for større opmærksomhed, når det gælder udsatte børns trivsel. Men der kan selvfølgelig også være en helt anden sandhed, nemlig denne: Har vi skabt et samfund, der ikke giver grundlag for trivsel og selvværd for børnene og deres familier?

Der er sikkert mange andre bud på problemerne, men uanset hvad står vi over for en udvikling, der ikke kan og ikke bør fortsætte, og jeg tror, ja, jeg ved, at alle Folketingets partier ønsker at løse problemerne.

Jeg sad forleden dag og læste et notat fra Bissiderforeningen af 1994. Her var nedskrevet en appel til forældre, der har børn, og jeg citerer:

»Tag vare på jeres børn, giv dem kærlighed, tryk og en struktureret hverdag. Børnene er Danmarks fremtid, og det er i de første år af deres liv, grundlaget for deres fremtidige udvikling lægges. Derfor må vi appellere til, at I, kære forældre, forstår, at har I stiftet hjem og sat børn i verden, så må I stå sammen og kende jeres ansvar over for børnene.«

Det er jo dejligt at høre sådanne toner, og sådan burde det også være. Men virkeligheden er desværre en anden. Familier opløses af den ene eller den anden grund, og ofte udsættes børnene for et stort pres og omsorgssvigt.

I de tilfælde skal der selvfølgelig iværksættes nogle foranstaltninger, som indeholder de former for hjælp, som kan tilbydes familien for at forhindre, at en forælders bortgang, fysisk eller psykisk sygdom, arbejdsløshed, misbrug osv. fører til tvangsfjernelse af børnene.

I Dansk Folkeparti er vi tilhængere af familierådgivning og mener, at det er det første forsøg, der skal gøres for at holde sammen på familien. Vi anerkender dog, at problemerne kan være så voldsomme, at det ikke altid er i børnenes tarv at forblive i hjemmet, og her må man finde en løsning, der matcher barnets behov.

Som udgangspunkt vil jeg påpege, at der ikke findes et begreb som en god anbringelse, da en anbringelse uden for hjemmet altid har forudgående tragiske og traumatiske hændelser og oplevelser for både børn og forældre, og det kan selvfølgelig ikke undgå at influere på anbringelsesforløbet.

Vi kan dog bestrebe os på og udvise ansvar for, at børn og unge anbringes så nænsomt og respektfuldt som muligt. Men netop det er problemet i dag, og netop det må vi gøre bedre. Vi har hørt om mange tragiske forløb. Vi har hørt om unge, der gennem deres barn- og ungdom

har levet som svingdørsbørn og er blevet anbragt op til ti steder, og vi har hørt om børn, der er blevet fjernet fra plejefamilier, hvor de var glade for at være.

Jeg kan ikke lade være med at nævne Katrine fra Maribo, hvis historie blev beskrevet i Ekstra Bladet sidste år. Katrine havde boet hos sin plejefamilie, siden hun var spæd. Da hun var 9 år gammel, besluttede kommunen, at hun skulle flytte hjem til sin biologiske far, en far, som hun faktisk ikke kendte. Hun blev i denne forbindelse midlertidigt anbragt på et børnecenter.

KL 14.00

Forløbet var helt grotesk, og myndighedernes rolle i denne sag er ganske enkelt, at man har gjort et barn fortræd. Desværre er det ikke et enkeltstående tilfælde. SFI har for nylig evalueret kommunernes indsats i håndteringen af børnesager. Det viser sig, at den lovpligtige undersøgelse, den såkaldte § 38-undersøgelse, ved en børnesags start sjældent gennemføres, og børnene inddrages alt for sjældent i deres egen sag. Mange problemer løses ikke, og mange børn får det ikke bedre. Jo, der er i høj grad brug for nye initiativer.

I Dansk Folkeparti er vi positive over for de initiativer, der er igangsat fra regeringens side, der har som mål at sikre kontinuitet og kvalitet i behandlingen i sager vedrørende anbragte børn og unge. Her tænker jeg bl.a. på Socialministeriets projekt KABU; det har vi store forventninger til. Vi synes, det er sund fornuft at opsamle, udvikle og formidle erfaringer, og vi synes, det er sund fornuft at inddrage brugere og praktikere i arbejdet. Og her for nylig førstebehandlere vi et lovforslag om handlekommune. Jeg kan kun sige, at det lovforslag får stor støtte fra Dansk Folkeparti.

Men når det er sagt, vil jeg gerne pege på, at vi i Dansk Folkeparti mener, at der også er et stort behov for inddrage bedsteforældre og andre familiemedlemmer i tvangsfjernelsessager. De skulle kunne indgå som et plejehjem, og det er en mærkesag for Dansk Folkeparti, som vi vil arbejde på at få indført.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg tror, der vil blive lejlighed senere til at få sagt tingene, for tiden er for længst udløbet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan forstå, at det er vigtigt for fru Pia Kristensen og Dansk Folkeparti at arbejde for at be-

vare familien og i videst muligt omfang bevare muligheden for, at børn kan blive i familien. Så undrer det mig lidt, at Dansk Folkeparti tilsyneladende accepterer den meget stramme økonomiske politik over for kommunerne kombineret med grundtaksmodellen i relation til de meget vellykkede familieinstitutioner, vi har fået oprettet rundt omkring i landet, hvor mor og far sammen med barnet kunne udvikle nye måder at være sammen på, således at de rent faktisk kunne bevare barnet i egen familie.

Jeg vil derfor høre fru Pia Kristensen, om fru Pia Kristensen sammen med SF i forbindelse med kommuneaftalerne vil prøve at presse regeringen til at holde sig for øje, at det her det er en dyr, midlertidig foranstaltning, hvor succesraten er meget stor.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti mener at have det her som mærkesag, og derfor vil jeg spørge fru Pia Kristensen: Når vi nu ved, at manglende tilsyn ofte er det, der medfører, at børn må flytte fra det ene sted til det andet, når vi nu ved, at det tilsyn, som er lovpligtigt, faktisk ikke pålægger, at man skal være på besøg dér, hvor barnet er anbragt, og observere det sted, hvor barnet er anbragt, gør det så ikke indtryk på Dansk Folkeparti, at netop det etiske nævn i familieplejernes forening har sagt, at det er særdeles påtrængende, at vi herinde i Folketinget også kender vores ansvar og får strammet op.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil godt lige afslutte min tale, for jeg blev ikke færdig.

Jeg vil selvfølgelig godt sige, at de opgaver, der skal løses til gavn for børn, unge og familier, anser vi for at være meget komplekse, og vi mener ikke, at det er problemer, der kan løses her og nu. Vi er glade for de initiativer, der er sat i gang, men vi skal ikke hvile på laurbærrene af den grund.

I Dansk Folkeparti vil vi hele tiden være på mærkerne. Vi vil følge området, for vi vil også se nogle resultater. Og jeg skal ikke lægge skjul på, at hvis resultaterne mangler, vil vi i hvert fald være med til at sikre, at der bliver iværksat nye initiativer sideløbende med de initiativer, der allerede er sat i gang.

Så snakker fru Anne Baastrup om at bevare familien, og det er rigtigt, der kan måske godt komme noget økonomi med ind i det, men vi mener, at familien er vigtig at værne om og vigtig at holde sammen på. Så jeg vil slet ikke begynde at stå og snakke økonomi i denne her sag.

Kl. 14.05

Jeg vil godt starte med at sige, at vi ikke mener, at et barn absolut skal anbringes på et privat opholdssted. Som jeg sagde i min ordførertale, må det første skridt, man tager, hvis en familie kommer ud i problemer, være familierådslagning og forsøg på at holde sammen på familien. Hvis det ikke virker, er det, vi i Dansk Folkeparti spørger: Hvad er barnets bedste? Så kigger vi altså ikke på pengene. Vi mener, at barnets bedste er at kunne være hos en elskelig mormor eller morfar eller en onkel og tante; sådan er dét.

Med hensyn til succesrater: Jamen jeg vil slet ikke benægte, at der er gode kvaliteter i mange af de private opholdssteder, og vi synes da også, det er ærgerligt, at mange af dem må lukke, bl.a. på grund af grundtaksmodellen.

Men hvis vi skal se på succesrater og på, hvilke succesrater der er størst, så mener vi faktisk, at den største succesrate er, hvis det barn kan blive sammen med forældrene.

Til fru Sandy Brinck vil jeg så sige: Det manglende tilsyn er et problem, og det er et af de problemer, vi så må følge op på og diskutere, hvad vi kan gøre ved det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Pia Kristensen sagde, at nu må vi se, om der kommer nogle resultater, og hvis ikke der kommer nogen resultater, vil Dansk Folkeparti se på, hvad man så kan gøre.

Så vil jeg gerne høre: Hvad er det helt præcis for nogle resultater, Dansk Folkeparti går efter? Hvad er det, man vil måle på, om der sker en forbedring eller ej? For vi kan alle sammen stå her og sige, at vi gerne vil have, at det fungerer bedre, men så længe vi ikke sætter op, hvad det helt præcist er, hvad det er for nogle resultater, vi gerne vil opnå, hvad det er, der skal til for, at vi siger, at der er sket nogle forbedringer på det her område, så bliver det en meget diffus diskussion. Derfor vil jeg gerne høre: Hvad er det for nogle resultater, Dansk Folkeparti vil støtte? Hvad er det, man mener der vil vise, at der er sket en forbedring på det her område?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg må jo sige, at med den afslutning, fru Pia Kristensen kom med, undrer det mig, at hun støtter Venstres og De Konservatives noget tilbagevendende vedtagelse, men sådan er det.

Det er ikke nødvendigvis private institutioner, der varetager familiernes samlede problemkompleks. Vi har i § 71-tilsynet været ude at besøge en offentlig institution, en amtsdrevet institution, som også står foran at miste nogle af klienterne, fordi kommunerne simpelt hen ikke mener, at de vil prioritere de her midler. Det er 3 måneders ophold, og så er det slet ikke sjældent, at familien kan bevares sammen.

Så jeg vil meget opfordre fru Pia Kristensen til at undersøge, hvad det i virkeligheden er, der kommer til at ske, hvis fru Pia Kristensen har det mål, at børnene skal være i familien. For det er en meget stor succesrate, disse institutioner har med 3-måneders ophold, og det er ikke private institutioner, jeg taler for her, det er amtsdrevne familieinstitutioner, der er ved at blive nedlagt.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Altså jeg bliver nødt til at starte med at sige, at hele diskussionen om anbragte børn jo har som afsæt, at der er nogle familier, hvor børn ikke har godt af at være; det er derfor, de bliver fjernet. Det er et meget tungt ansvar at påtage sig som offentlig myndighed, at nogle børn må fjernes fra deres hjem, men det er nødvendigt. Og så er det også et meget tungt ansvar at sørge for, at stedet, man bliver anbragt, har den rette kvalitet og rent faktisk giver kontinuitet.

Derfor glæder jeg mig over, at fru Pia Kristensen erkender, at der er et problem i forhold til tilsynene, altså dér, hvor vi rent faktisk kunne løfte det ansvar og sørge for, at kvaliteten er i orden. Det undrer mig så bare lidt, hvorfor vi ikke kan gøre noget ved det i dag. Hvornår er det så, vi skal gøre noget ved det?

Altså jeg lagde meget mærke til, at fru Pia Kristensen sagde, at Dansk Folkeparti løbende ville være med til at tage nye initiativer. Jeg synes, at dagen i dag var et udmærket udgangspunkt for at starte.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil starte med fru Line Barfod, der efterlyser, hvad det er for nogle resultater, vi eftersøger.

Kl. 14.10

Det, vi eftersøger, er selvfølgelig en større kvalitet på selve anbringelsesområdet, og vi mener, at der med de initiativer, der er sat i gang med modeludvikling, med efteruddannelser osv., osv. – jeg tænker også på KABU-projektet – er taget en masse skridt i retning af at forbedre det her område. Lad os nu se, hvordan det virker. Virker det ikke efter hensigten, må vi jo tage tingene op og så prøve at se undervejs, om vi skal have nogle nye initiativer ind i dem, vi i forvejen har taget.

Så bliver der spurgt om, hvilke initiativer vi vil støtte. Jamen vi vil så løbende finde ud af, hvilke initiativer der er behov for. Det er det, den her undersøgelse skal afklare.

Til fru Anne Baastrup med hensyn til tomme institutioner, at det ikke kun er de private institutioner, men det også er de amtsdrevne institutioner: Det er korrekt, men stadig væk – jeg tror ikke, det er en diskussion, Dansk Folkeparti og SF kan blive enige om. Vi foretrækker altså at sige, at det er den største succes, hvis børnene kan blive hos forældrene, og vi så hellere, at børnene trivedes hos forældre, og at der så var nogle tomme institutionspladser.

Til fru Sandy Brinck: Ja, men hvis tilsynet som jeg nævnte før, er et problem, så må vi kigge på det. Nu er det jo ikke et problem i den forstand, at der ikke skal føres tilsyn. Fru Eva Kjer Hansen sagde jo, at det skal der faktisk gøres derude ifølge loven. Men der er jo ikke andet for, end at vi så må ud til kommunerne og sige: I efterlever altså ikke loven, I retter jer ikke efter loven, og så må vi altså gå ind og gøre noget.

Det, vi selvfølgelig gerne vil have forbedret, er, når vi snakker om kvalitet, bl.a. efteruddannelse af sagsbehandlerne, for de er ikke klædt godt nok på. Det er derfor, vi har alle de katastrofale sager med børn, der bliver anbragt forkert, eller børn, der slet ikke bliver anbragt, som skulle have været anbragt. Så er der så igen metodeudvikling. Det er det, og vi skal køre på hele tiden at få gjort den bedre.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det først fru Line Barfod og derefter fru Sandy Brinck og fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Pia Kristensen siger: Det, vi gerne vil nå af resultater, er bedre kvalitet. Det er der jo ikke nogen, der kan være uenig i. Men hvad er bedre

kvalitet så? Hvordan finder vi ud af, om vi har fået en bedre kvalitet? Hvis vi taler forebyggelse i forhold til trafikinvesteringer, så kan vi jo måle det i, at der er færre, der bliver slået ihjel, og færre, der kommer til skade.

Men når vi taler anbringelse af børn, hvordan finder vi så ud af, om vi har fået en bedre kvalitet? Hvordan finder vi ud af, om vi har nået de resultater, vi gerne ville? Det er det, der er væsentligt at nå frem til: Hvad er det, vi gerne vil opnå på det her område?

Fru Pia Kristensen siger bl.a.: Det er at opnå, at flere børn kan blive i deres biologiske familie. Det synes jeg sådan set er et godt mål at have, men så må man jo se på, hvordan man kan gøre det. Det er f.eks. ved at sikre, at der er gode behandlingstilbud, hvor hele familien kan komme i behandling i forhold til forebyggelse osv. Men det koster!

Derfor vil jeg gerne høre: Vil Dansk Folkeparti være med til at betale prisen for en bedre kvalitet både i sagsbehandlingen og i forhold til at sikre, at flere børn kan have en god kontakt til deres familie, at flere børn kan få en bedre barn-dom end i dag?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Sandy Brinck og derefter fru Anne Baastrup, og det er for begges vedkommende tredje gang.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Nu var jeg før egentlig så glad for, at fru Pia Kristensen og Dansk Folkeparti erkendte, at der var et problem omkring tilsynene, men jeg må så desværre konstatere, at det blev der lævet noget udenom i anden besvarelse, hvor fru Pia Kristensen siger, at det må undersøges.

Jeg synes, at fru Pia Kristensen skulle holde fast i sin første holdning, nemlig at der rent faktisk er et problem. Jeg ville tro, at det har gjort lige så stort indtryk på Dansk Folkeparti, som det har på os Socialdemokrater, at Det Etske Nævn i familieplejeforeningen rent faktisk har anført det her støttet af formanden for Kommunernes Landsforenings socialudvalg, Vagn Ry.

Jeg synes, det er fint og rigtigt at lave metodeudvikling, modeludvikling, det er rigtigt at gøre, men jeg synes dæleme også, det er vigtigt, at vi holder øje med, hvad det så er for nogle metoder, hvad det er for nogle værktøjer, der bliver brugt over for det enkelte barn ude i virkelighe-

den. Det appellerer jeg til at Dansk Folkeparti vil bidrage til at vi får klarhed over.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der undslap der vist fru Sandy Brinck en særdeles uparlamentarisk vending. Så er det fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Grunden til, at jeg interesserer mig ret meget for, hvad det er, fru Pia Kristensen rent faktisk lægger i begrebet »at beholde børnene i familien eller familiens nærhed«, er jo, fordi fru Pia Kristensen har fået ændret på Venstres forslag til vedtagelse, idet Folketinget nu skal pålægge regeringen at følge udviklingen tæt i kommunernes sagsbehandling i sager om anbringelse af børn og unge, herunder anvendelse af forskellige anbringelsesformer som f.eks. familie og nære netværk.

Kl. 14.15

Så er det jeg siger: Hvis det er, at fru Pia Kristensen skal lykkes med det her projekt, hvad jeg håber, så bliver fru Pia Kristensen nødt til at se på den udvikling, vi kan se rundtomkring i kommunerne. De anbringer ikke familierne samlet på familieinstitutionerne, bl.a. på grund af grundtastmodellen.

Jeg kan på stående fod remse fem op, der står foran at blive nedlagt, så hvis fru Pia Kristensen overhovedet skal have noget som helst ud af den her vedtagelse, og hun ikke bare er blevet snydt, så bliver hun nødt til at vide, hvad en familieinstitution er, og vide, at de er ved at blive nedlagt. Målet med opholdet på en familieinstitution er at bevare familien intakt.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil sige til fru Line Barfod, som igen spørger – jeg synes egentlig, det var lidt af det samme spørgsmål, som er blevet stillet et par gange før: Hvad er kvalitet? Jamen for os er kvalitet en god sagsbehandling, for den kniber det med ude i kommunerne.

Der er initiativer, der, som jeg har sagt før, og som jeg siger igen, er taget. Regeringen har taget skridt til dem allerede nu. Der er afsat midler i satspuljen. Der er til metodeudvikling, til efteruddannelse osv.

Det mener vi er vigtige initiativer. Det er mange initiativer i forhold til, hvad der har været. Jeg synes lige, man skal tænke på, at den

største stigning i antallet af anbragte børn foregik mellem 1995 og 2000, og det var før, den nye regering kom til. Så man kunne jo have prøvet at gå ind og løse de her problemer for længe siden, før de tårnede sig så højt op, at de næsten er uløselige.

Så vil jeg sige til fru Line Barfod: Ja, det er da rigtigt, at alt koster. Forebyggelse koster også. Men set i forhold til, hvad en institutionsplads, et anbringelsessted vil koste, så vil forebyggelsen ikke koste nær så meget, så det er lidt, hvor man lægger pengene. Jeg tror endda, vi kunne opnå nogle besparelser og nogle lykkeligere børn de steder, hvor det kan lade sig gøre.

Igen til fru Sandy Brinck: Jeg er da ikke løbet fra det, jeg sagde i første omgang, at jeg udmærket godt ved, at tilsynet svigter. Det står jeg ved. Det har jeg hørt, og jeg ved, at sådan er det. Men ifølge loven skal der føres tilsyn, og hvad gør vi, hvis kommunerne så ikke overholder den lovgivning, som vi laver herinde? Det er jo der, vi har problemet. Så må vi ud at snakke med kommunerne om det problem. For løses skal det, og vi skal blive ved med at fortælle dem det.

Med hensyn til fru Anne Baastrup og det om hjemmet: Jo, det er da rigtigt. Familieopholdssteder er der nogle der kan have behov for. Men igen kan jeg blot sige, at vores grundholdning, vores ideologi er altså, at børn vil have bedst af at blive hos bedsteforældre, hos en onkel eller hos en tante, så vedkommende barn kan blive i sit nære miljø, i hjemmet, og ikke på institution.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Line Barfod for tredje gang og derefter hr. René Skau Björnsson.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

For lige at hive fat i den sidste sag først: Hvis fru Pia Kristensen ønsker, at børnene så vidt muligt skal blive i eget hjem, hvorfor så ikke være med til at støtte de steder, hvor man tager hele familien ind for at gøre, hvad man kan, for at hele familien – far, mor og børn – kan blive sammen i deres eget hjem?

Det er sådan set det, behandlingen går ud på på familieinstitutionerne, nemlig at barnet hverken skal til bedsteforældre eller på institution, men kan blive i sit eget hjem sammen med far og mor eller far eller mor, hvordan familien nu hænger sammen. Det, der er problemet, er, at de steder er ved at blive lukket.

Så i forhold til det her med kvalitet og resultatmåling: Jamen der er jo ingen, der er uenig i, at det er vigtigt, at vi får god kvalitet i sagsbehandling, metodeudvikling osv. Den gode sagsbehandler, der har været på efteruddannelse, skal sidde og vurdere: Hvor skal jeg sende det her barn hen? Hvad vil være bedst for det her barn? Men hvordan skal sagsbehandleren så tage stilling til det, hvis ikke vi samtidig har udviklet nogle metoder til at lave en løbende evaluering af de steder, hvor barnet kan blive anbragt, til at se på, hvad er det, der virker og ikke virker, og hvad er det, der er godt?

Her er der altså behov for, at der bliver afsat nogle midler, også at der i de midler, der sættes af i kommuner og amter, og de budgetter, der godkendes for opholdsstederne, er plads til, at man kan lave en evaluering af, hvad der fungerer og ikke fungerer.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg håber ikke, at der er nogen af Folketingets medlemmer, der mener, at børn ikke har bedst af at være hos deres forældre. Jeg tror, at vi alle sammen har den opfattelse, og det skal vi arbejde hen imod, og vi skal sørge for, at der er en forebyggende indsats, der gør, at det ikke bliver nødvendigt at fjerne børnene.

Men det er situationer, hvor man fjerner børn. Det er der som regel – og det er der næsten altid – mange gode grunde til. Det er, når forældrene ikke kan påtage sig forældreopgaven; når far slår, når mor drikker og også slår sit barn, når man ikke sørger for, at børnene kommer i skole og får rent tøj på. Der er jo mange grunde til, at man enten går ind med en forebyggende indsats eller fjerner børn.

Så når der er stigninger i nogle år og fald i andre år, er det dels fordi ungdomsårgangene svinger, dels fordi det er forskelligt, hvornår man får øje på sagerne, og hvem der får øje på sagerne; og også fordi der er problemer i forhold til den enkelte sagsbehandler og den uddannelse, man har til at gå ind i familierne.

Men det, jeg godt vil vende tilbage til, var det her med tilsynet, for i de ting, der er igangsat, og som Socialdemokratiet har støttet på hele området for anbragte børn, er der ikke noget, der forbedrer tilsynet og sikrer, at kommunerne laver det her lovpligtige tilsyn. Der er det, vi siger: Hvorfor kan I ikke gå med til bare minimum to tilsyn om året, det må være et must?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Nu bliver der jo talt en hel del om initiativer, som er sat i gang, som bør sættes i gang osv. Og vi er jo alle sammen enige om, at der skal gøres meget mere.

Men for fuldstændighedens skyld vil jeg gerne spørge fru Pia Kristensen, om fru Pia Kristensen ikke kan bekræfte, at en forløbsundersøgelse med dokumentation og erfaringsopsamling osv. aldrig tidligere er blevet sat i gang. Men den er nu sat i gang vedrørende årgang 1995 af børn. Der er via SFI sat en dokumentationsopsamling, erfaringsopsamling, forskning osv., osv. i gang, således at man kan se, hvilke initiativer det er, der virker, hvilke foranstaltninger det er, der virker, og hvad det så er, vi skal have mere af fremover, og hvilke initiativer vi så skal sætte i gang fremover.

Kan fru Pia Kristensen ikke bekræfte, at den er sat i gang via SFI?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Fru Line Barfod kommer ind på familieinstitutionernes situation. Vi ønsker, at et barn skal blive i hjemmet. Det er et forsøg, man skal gøre. Og hvis det ikke kan lykkes, at barnet kan blive i hjemmet, eller hvis det så ikke kan lade sig gøre hos bedsteforældrene eller hos nogle nære venner, så er det jo ikke sådan, at vi siger: Nu vil vi udskifte institutionerne med de private hjem. Det er slet, slet ikke den linje, vi kører, for der er behov for begge dele.

Med hensyn til at udvikle metoder: Jamen det er jo faktisk også det, vi har KABU-projektet til. Det er jo det, det ligesom skal udrede for os: Hvordan kan vi lave nogle planer for det, hvordan kan vi nytænke osv.?

Til hr. René Skau Björnsson vil jeg sige: Jeg har aldrig nogen sinde sagt, fordi jeg kommer ind på det her med, at børn skal anbringes måske hos bedsteforældrene eller familie, at det ikke er nødvendigt at skulle kunne anbringe et barn på en institution. Det sagde jeg faktisk også i min ordførertale.

I de hjem, hvor der er så voldsomme tilstande, og i de familier, hvor der ikke er et bagland, hvor der måske også er kludder hos bedsteforældrene eller andre steder, er det nødvendigt, at det barn skal på en institution. Derfor skal vi selvfølgelig også have nogle institutioner, og der skal da være kvalitet i de institutioner.

Med hensyn til tilsynet: Jeg synes ikke, jeg vil komme ind på det igen, for jeg har svaret på det flere gange. Men jeg er enig med Venstres ordfører. Jeg synes heller ikke, man skal lægge sig fast på to tilsyn, for der kan måske være behov nogle steder for at føre tilsyn fire, seks eller otte gange om året.

Til fru Tove Videbæk: Jo, det er jeg enig i. Der er en forløbsundersøgelse, hvor man kan gå ind og aflæse, og jeg vil hermed sende den videre til dem, der har forespurgt på konkrete ting, og opfordre dem til at læse i den.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

Børn og unge, der kommer fra ustabile kår, og som derfor må anbringes uden for hjemmet, er nogle af de mest udsatte mennesker, vi overhovedet har i vores samfund. Disse børn står ofte helt uden anden støtte og hjælp end den, det offentlige system kan tilbyde. Derfor er det bydende nødvendigt, at vi sikrer disse børn så god og tryk en opvækst som overhovedet muligt. Det er vigtigt, at vi, så vidt det overhovedet er muligt, sikrer, at de får de samme chancer i livet som alle andre børn. Og det er ikke altid en let opgave. Til gengæld er det en utrolig vigtig opgave, som ganske enkelt ikke må fejle.

Kl. 14.25

De berørte børn skal have den bedst mulige hjælp. Derfor skal sagsbehandlingen være bedst mulig. Derfor skal den hjælp og støtte, de får, være den rette, og derfor skal barnet til enhver tid sættes i centrum i disse sager.

Vi må konstatere, at denne indsats indtil nu ikke har været god nok. Selvfølgelig er der sager, der forløber helt, som de skal, men desværre oplever vi også, at der er manglende viden, eller at lovgivningen ikke er hensigtsmæssig, eller at man ikke har de nødvendige erfaringer.

Det kan ingen af os være tjent med. Vi kan ikke være det bekendt over for de børn, hvis hele liv afhænger af, at de rigtige beslutninger træffes på det rigtige tidspunkt.

Ministeren har nævnt en række initiativer, som allerede er sat i gang på området. Særlig lægger vi fra konservativ side vægt på, at der er afsat midler til at forbedre sagsbehandlingen, samtidig med at der jo er iværksat undersøgelser af kvaliteten i anbringelsen.

Vi kan ikke være tjent med, at børnene ikke bliver hørt i deres egne sager. Vi kan ikke være

tjent med, at barn og plejefamilie matches dårligt, og vi kan ikke være tjent med, at der sker ændringer i barnets forhold, uden at barnet er inddraget i det.

Forhåbentlig vil vi allerede snart se en del positive resultater som følge af, at vi nu er ved at fjerne aldersgrænsen for, hvilke børn der skal høres i deres egne sager. Her håber vi at se resultater med det samme.

Med hensyn til efteruddannelsesindsatsen og de undersøgelser, der i øvrigt er sat i gang på området, vil det derimod nødvendigvis tage en tid. Desværre, skal jeg skynde mig at tilføje, for for de børn, der i mellemtiden ikke får den rette omsorg og behandling, kan det jo betyde forskellen mellem et ødelagt liv og et godt og virksomt liv. Derfor haster det. Og det haster meget.

Vi Konservative håber i øvrigt, at vi kan sikre, at alle tiltag i fremtiden vil tage størst muligt hensyn til at inddrage familien og de nære, som barnet måtte have. Jeg tænker her både på, at en nærtstående kan støtte barnet gennem sagsbehandlingsforløbet, og på, at mennesker, som barnet allerede har kendskab til, kan indgå i overvejelserne om, hvor barnet eventuelt kan placeres. Er der f.eks. en bedstemor, en tante eller en nabo, der kan tage barnet i pleje, så barnet ikke skal skifte skole og ikke skal skifte vennekreds? Den slags hensyn bør altid indgå i arbejdet med anbragte børn.

Derfor ser vi som Konservative meget positivt på de familierådslagningsordninger, som en række kommuner arbejder med, og vi håber meget, at disse ordninger kan udbredes til langt flere kommuner. Vi betragter familierådslagningen som en god og konstruktiv måde at inddrage barnets nærmiljø på, både i processen omkring anbringelsen og også i selve anbringelsen i det omfang, det er muligt og fornuftigt.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu er det sådan, at det står i serviceloven, at man skal inddrage netværket, og man skal overveje, i hvilket omfang barnet kan anbringes tæt på. Hvad er forskellen? Hvad er det, Det Konservative Folkeparti ønsker, der skal ske yderligere med denne del af forslaget til vedtagelse?

Så lidt om kontrollen: Mener Det Konservative Folkeparti, at familieplejen, anbringelsessted og døgninstitutioner skal høres ved ændring af anbringelsesforholdene, således at vi i den kommende sikring af kvaliteten også kan få det ind som en helt almindelig del i forvaltningen af dis-

se sager, altså en høringsret til anbringelsesstedet?

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Nu har vi flere gange i dag drøftet spørgsmålet om tilsyn eller mangel på samme rundtomkring i kommunerne, og hvor alle eksperter og de, der arbejder på området, siger, at der er et behov for, at der sker noget meget hurtigt.

Der kunne jeg godt tænke mig at høre De Konservatives forhold til dette med tilsynet, om man ikke mener, at det er vigtigt. Ser man på forslaget til vedtagelse i dag, er der jo ikke noget i det, der lægger op til, at der skal ske noget rimelig hurtigt i forbindelse med tilsyn. Hvad mener De Konservative om det spørgsmål?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Charlotte Dyremose. Jeg ser ikke andre korte bemærkninger. Så er reglen sådan, at man kommer op.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Til fru Anne Baastrup: Det, vi Konservative helt konkret ønsker, som jeg også føler jeg gav udtryk for i min ordførertale, er, at familierådslagning, i det omfang det er muligt, bliver udbredt til samtlige kommuner i landet. Og med hensyn til, om anbringelsesstedet skal høres, er jeg meget enig i det, fru Eva Kjer Hansen sagde tidligere, nemlig at det selvfølgelig bør indgå i vejledningen, at man hører de parter, der er i sagen, og de parter, der måtte være relevante.

Til hr. René Skau Björnsson vil jeg sige, som vi også har været inde på tidligere, at det jo er sådan, at kommunerne allerede skal føre det tilsyn. Jeg mener faktisk også, at det er en del af den gode sagsbehandling, at man sørger for at føre de nødvendige tilsyn, men altså de *nødvendige* tilsyn.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg bliver nødt til at få fru Charlotte Dyremose til at forklare lidt nærmere, hvad det er, der ligger i dette forslag til vedtagelse.

Fru Charlotte Dyremose taler om familierådslagning. Men i det forslag til vedtagelse, der nu bliver vedtaget, står der, at Folketinget pålægger regeringen en hel masse, herunder »anvendelse

af forskellige anbringelsesformer som f.eks. familie og nære netværk«.

Lægges der hermed op til en ændring af den sociale lovgivning? Den beskrivelse, fru Charlotte Dyremose kommer med, var nemlig det, vi var enige om i satspuljepartierne; vi har også hele tiden være enige om, at man skal afsøge mulighederne. Hvad ligger der mere især i »forskellige anbringelsesformer som f.eks. familie og nære netværk«?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg sad og lyttede med stor interesse til den konservative ordfører, som brugte store ord som »bydende nødvendigt« og »vi kan ikke være tjent med«, og »det haster, det haster meget«. Men jeg fandt aldrig rigtig ud af, hvad det er, der haster meget, og hvad det er, der er bydende nødvendigt, for når vi kommer ned på bundlinjen, så var der jo ingen nye initiativer.

Jeg synes, at vi har to steder – hvis fru Charlotte Dyremose har tid – hvor vi har fået at vide, at her er reglerne uklare, og hvor vi derfor netop har en opgave, som er bydende nødvendig og hastende. De to steder er dels med hensyn til magtanvendelse, hvor der står i rapporten, at flere amter siger, at det er uklart, og dels er det omkring tilsyn, hvor især familieplejerne selv, men også Kommunernes Landsforening siger, at her bør der strammes op, fordi der er uklarhed om, hvad man skal.

Det er her, det haster, og derfor ville jeg ønske, at De Konservative kunne støtte.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. René Skau Björnsson. Og vi tager også lige hr. Kim Sejr med efterfølgende, så får fru Charlotte Dyremose lidt længere taletid.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg er langt hen ad vejen enig med fru Charlotte Dyremose i, at det ligger i den gode sagsbehandling, at der selvfølgelig også er tilsyn med stederne. Men situationen er bare, at selv om det står i loven, at man skal føre tilsyn med opholdssteder og plejefamilier, så gør man det ikke. Der er få eller slet ingen besøg. Når det så endelig sker, er det tit ved telefonisk kontakt og ikke ved fremmøde på stederne.

Man kan sige sig selv, som jeg også har sagt det før, at en god anbringelse og det bedste for barnet kræver, at man kender de muligheder,

der nu er for at anbringe. Derfor synes jeg, det er et problem, at der i det forslag til vedtagelse, der ligger i dag, ikke står noget om, at man vil gøre noget for at få et bedre tilsyn. Der kunne jeg godt ønske en mere aktiv handling også fra Det Konservative Folkeparti

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Til fru Charlotte Dyremose: Jeg faldt over bemærkningen, at der skulle foretages de *nødvendige* tilsyn. Mit spørgsmål er så bare lige, hvem der skal finde ud af, hvad der er det nødvendige tilsyn, og hvordan finder man ud af det?

Den bedste måde til at finde ud af, om et tilsyn er nødvendigt eller ej, er vel ved at foretage tilsynet ude på stedet, og der kan man så konstatere, hvorvidt det har været nødvendigt eller ej. Kunne det ikke være en god idé, at arbejdet på det område blev lidt mere forpligtende?

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg undrer mig lidt over, at fru Anne Baastrup har så meget brug for at få præciseret dette med øget brug af familierådslagning, øget inddragelse af familien. Det er faktisk noget, vi fra konservativ side går meget op i bliver præciseret, at vi får gjort. Og som jeg husker satspuljeforhandlingerne, så fremførte vi faktisk fra konservativ side, at vi ville styrke familierådslagningen, men det var vi nødt til at tage ud, fordi satspuljepartierne ikke kunne blive enige om det. Men hvis fru Anne Baastrup har ændret holdning, så vi nu kan komme videre med den sag, så vil vi meget gerne være med til det fra konservativ side.

Så spørger fru Sandy Brinck efter nye initiativer og siger, at der ikke er nogen. Jeg synes faktisk, vi har hørt en del til de nye initiativer, som bl.a. ministeren har nævnt, og hvor vi desværre – og det er det, jeg beklager – bliver nødt til at vente på at få resultaterne, for at vi kan agere på de resultater. Uden reelle resultater kan vi jo ikke agere.

Med hensyn til magtanvendelsen synes jeg også, fru Eva Kjer Hansen tidligere sagde det ret klart, at hvis vi pludselig indfører magtanvendelsesbegrebet for disse mindre steder, så betyder det bl.a., at der kan bruges fysisk magt, der kan bruges isolation, og der kan f.eks. føres kontrol med brevvæksling.

Med hensyn til hr. René Skau Björnssons udtalelser om tilsynet ved jeg ikke rigtig, hvad man

gør. Hvis kommunerne ikke følger de retningslinjer, vi udstikker, så hjælper det ikke noget at skærpe retningslinjerne. Så det vi skal have fat på, er at sørge for, at kommunerne rent faktisk overholder de retningslinjer, der er udstukket for dem, at de gør, som vi pålægger dem i lovgivningen.

Så spørger hr. Kim Sejr til sidst, hvem der ved, hvad nødvendigt tilsyn er. Jeg mener i hvert fald ikke, at det er os herinde, der kan vurdere det i den enkelte sag. Jeg mener derimod, at det f.eks. er den sagsbehandler, der har kendskab til det enkelte opholdssted. Den sagsbehandler, der har kendskab til det enkelte barn og ved, hvor stort behov der er for netop dette barn på netop dette opholdssted. Man kan f.eks. have erfaringer fra andre sager, eller man har tidligere erfaringer med det enkelte barn eller den enkelte unge.

Jeg synes, det er meget væsentligt og vigtigt, at vi her på Christiansborg erkender, at der er mennesker, der ved meget mere i detaljen om mange af de områder, vi behandler herinde.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg undskylder meget, at jeg rent faktisk ønsker at få at vide, hvad det er, der bliver vedtaget her i dag. Sidste år i januar måned kom vi med et beslutningsforslag, hvor der bl.a. var en pind om, at man skulle involvere familien. Vi har aldrig på noget tidspunkt talt imod. Det, jeg bare stilfærdigt ønsker at få at vide, er, hvad forskellen er på fru Pia Kristensens opfattelse af denne pind og så fru Charlotte Dyremoses, og hvad det rent faktisk er for en fortolkning, der eventuelt bliver udformet i lovgivning.

Jeg spørger stilfærdigt: Kommer der en ændring af serviceloven? Er fru Charlotte Dyremose af den opfattelse, at det her handler om, at nu skal børnene hjem til den gamle bedstemor eller den søde onkel? Fru Charlotte Dyremose har talt om familierådslagning og inddragelse af familien. Fru Pia Kristensen taler om noget helt, helt andet, og derfor vil jeg da meget gerne have at vide, hvad det er for et flertal, der står bag denne pind, og hvad det betyder konkret. Det synes jeg da er et ganske stilfærdigt ønske at have.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg er alvorligt bange for, at vi er ved at miste billedet af, hvad det er for nogle børn, vi taler om. Jeg tror ikke, nogen er uenige om inddragel-

se af familien og alt det, der jo allerede står i serviceloven, det er vi i hvert fald ikke. Men ganske, ganske mange af de her børn har jo et voldsomt behov for pædagogisk, fagligt kvalitativ behandling. Der er det altså ikke nok, at det er en sød bedstemor, og derfor skal vi lige huske proportionerne, sådan at det ikke kommer til at lyde som om, at tanten eller naboen kan klare det hele.

Så vil jeg godt vende tilbage til det med magt-anvendelse, for det, jeg rent faktisk bruger det til, er sådan set bare en præcisering af de regler, der er i dag. Det var ikke udvidelsen. Jeg har nemlig undret mig såre over, at når man kan lave en stor fin rapport og kan skrive:

»Flere amter har over for arbejdsgruppen anført, at reglerne for magtanvendelse i opholdssteder, botilbud kan opleves som uklare.«

Så er det vores opgave at gøre dem klare. Det handler nemlig rent faktisk om, hvordan man behandler de børn, som vi har taget ud af deres hjem, for at de skal være et andet sted. Det i sig selv er en social begivenhed og pålægger os et voldsomt ansvar. Det er såmænd bare det, jeg spørger til.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Til fru Anne Baastrup: Det var min opfattelse, inden vi gik i Folketingssalen i dag, at Dansk Folkeparti og jeg er jo meget enige om, at familierådslagning er en god ting, at det for nogle børns vedkommende kan være en fordel også at inddrage familien f.eks. i, hvor man skal anbringes. Jeg har nu hos fru Pia Kristensen fået bekræftet, at vi er fuldstændig enige om dette.

Kl. 14.40

Så siger fru Sandy Brinck, at nogle børn har behov for behandling, også en behandling, som familien og netværket ikke nødvendigvis kan stå for. Det er jeg meget, meget enig med fru Sandy Brinck i, og det er også netop derfor, at jeg til sidst i min ordførertale siger, at familien skal overvejes som en mulighed, hvis det er muligt og hensigtsmæssigt.

Vi taler selvfølgelig kun om de situationer, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt. Det, der er vigtigt for mig, er, at vi gør det bedste for det enkelte barn, og der mener jeg, at vi bør tage hensyn til, at det kunne tænkes, at det bedste for det enkelte barn var at blive anbragt i nærmiljøet. Men hermed er på ingen måde sagt – og hvis jeg har udtrykt mig uklart over for fru Sandy Brinck, så er den misforståelse hermed ryddet af

vejen – at det er det bedste i enhver situation, for det er klart, at det er det ikke.

Med hensyn til magtanvendelsesbegrebet mener jeg stadig væk, at det er noget, man skal overveje meget grundigt, hvis man skal til at give mulighed for fysisk magtanvendelse, isolation og kontrol med f.eks. brevveksling og telefonsamtaler i plejefamilier. Jeg mener faktisk, det er hensigtsmæssigt, at man i plejefamilierne bruger retningslinjer, der svarer til straffeloven og til det, der foregår i almindelige familier i det hele taget. Lad os forsøge at få plejefamilien til bedst muligt at ligne en rigtig familie.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Sandy Brinck for den tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Så prøver jeg for tredje gang. Det er ikke et spørgsmål om at udvide mulighederne for at anvende magt. Det er et spørgsmål om, at de folk, der arbejder med disse anbragte børn, altså de institutioner, som er underlagt magtbekendtgørelsen, siger, at det er uklart, hvad de må.

Der er det bare, jeg ikke forstår, hvorfor vi ikke – når nogle siger, at det er uklart for dem om noget så alvorligt som at kunne anvende magt over for børn, der er anbragt – med det samme siger i fællesskab: Så må vi gøre det klart. Vi kan da ikke leve med, at det er upræcist, hvordan man må behandle de børn, som vi har taget ud af deres familier for at skulle være et andet sted. Det forstår jeg simpelt hen overhovedet ikke.

I forbindelse med tilsyn, hvor både V og K jo siger, at vi ikke herindefra skal vurdere antallet af tilsyn, kan jeg så få at vide, om De Konservative er enige i, at en god vurdering kræver, at man rent faktisk har besøgt stedet og set barnet i de omgivelser, det er blevet anbragt i?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og så skal vi videre i ordførerrækken: hr. Kim Sejr. Nå, fru Charlotte Dyremose ønsker at svare. Ja, det er rigtig. Det var en prøve.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes faktisk, at det er forholdsvis omfattende at skulle tage en pind om magtanvendelse med i et forslag til vedtagelse. Og hvis vi skal have en konstruktiv dialog om det, og det synes

jeg helt sikkert er meget væsentligt, at vi har, så man har klareste mulige retningslinjer, så undrer det mig lidt, at fru Sandy Brinck slet ikke i denne dialog kommenterer de ulemper, jeg påpeger ved f.eks. at indføre magtanvendelsesbegrebet i de små plejefamilier.

Jeg synes faktisk, at der er utrolig mange aspekter i dette, og derfor synes jeg ikke, det er noget, vi bare lige ordner her. Jeg har en del betænkeligheder ved det. Det er der ingen tvivl om.

Med hensyn til om den gode vurdering kræver, at man har set barnet, så jo, selvfølgelig. Det er derfor, vi taler så meget for, at man netop får inddraget børnene i deres egen sagsbehandling. Det er bl.a., fordi det kræver, at man har set barnet eller den unge, for at man kan tage stilling til, hvad der er det bedst mulige for det enkelte barn. Det gælder selvfølgelig også med hensyn til tilsyn.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kim Sejr som ordfører.

Kim Sejr (RV):

Ja, vil ville nok alle sammen ønske, at vi havde et samfund, hvor der ikke var behov for anbringelser. Men når der så viser sig at være behov for anbringelser, er det vores ansvar at sikre den gode anbringelse.

KL 14.45

Spørgsmålet er, om vi er gode nok til at foretage anbringelser, for hver gang en berettiget tvangsanbringelse ikke føres ud i livet, så har vi jo svigtet et barn. Og hver gang vi anbringer for sent, så svigter vi.

Hver gang vi anbringer et barn et sted, hvor barnet alligevel ikke får kærlighed og omsorg, så har vi også svigtet, og hver gang vi foretager en fejlanbringelse, så har vi svigtet både forældre og barn. Derfor er det at beskytte børn og sikre dem omsorg et stort ansvar. Det er vores ansvar at træde til, når børnene ikke kan få omsorg af deres forældre.

Ofte foretager vi en anbringelse af et barn, der er svært skadet på krop og sjæl, for at det kan hele og blive til et menneske igen, men hvad gør vi for, at forældrene kommer på benene igen og genvinder evnen til omsorg og ansvar for barnet? Får de nok støtte og træning i at varetage forældreopgaven?

Det er dyrt at foretage en tvangsanbringelse, men alt er altså relativt; hvad koster det ikke samfundet senere hen, at vi har de her børn, som

bliver svigtet? De får behov for specialundervisning, og de kommer til at trække massivt på de sociale hjælpeforanstaltninger i kommunerne.

Der er noget, der har slået mig efter at have læst en række rapporter og referater fra konferencer på det her område, for langt hen ad vejen er der jo enighed om, at lovgivningen overordnet set er god nok. Der er faktisk som udgangspunkt ganske gode rammer for det her område, men til gengæld er der altså mange, der peger på, at det er den praktiske udøvelse, der er et problem med. Derfor er det nødvendigt, at vi foretager os noget, for at intentionerne på området føres ud i virkeligheden.

Vi må sikre mere kvalitet i det her arbejde forud for anbringelserne, under anbringelserne og ved hjemgivning. Det er utilfredsstillende, at 4.000 børn udsættes for mere end tre anbringelser. Næsten 1.000 er udsat for seks anbringelser.

Vi må have fokus på de steder, hvor tingene fungerer godt, og så må vi føre den viden og erfaring videre. Der har været ideer fremme om, at man skulle koncentrere viden og erfaring på dette område i centre frem for i de enkelte kommuner for at sikre den bedste faglige indsats. Der kan jo være mindre kommuner, der ikke har de nødvendige ressourcer. Derfor kan der være en god idé i, at man på tværs af kommunegrænser samarbejder og udnytter hinandens viden. Det er netop den type erfaringer, vi skal sørge for kan forbedre arbejdet ude rundt omkring. Derfor er jeg varm tilhænger af, at vi forsker mere i dette område.

Det store problem med tilsyn, som vi har brugt meget tid på at diskutere i dag, er et problem, som må og skal løses. På en eller anden måde må vi efter min mening sørge for, at der kommer nogle forpligtende elementer ind for kommunerne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten er selvfølgelig også fuldstændig enig i, at det bedste vil være, hvis vi kan sikre så godt et samfund, at det ikke er nødvendigt at fjerne nogen børn.

Jeg er helt enig, når fru Pia Kristensen tidligere i debatten sagde, at som regel er det jo langt billigere med forebyggelse, end hvis man skal ind senere med foranstaltninger. Problemet er bare, at de midler, der er sat af til forebyggelse,

som regel er dem, der først bliver sparet, når der skal spares.

Det så vi, da den borgerlige regering sammen med Dansk Folkeparti lavede deres første finanslov og fjernede forebyggelsesmidlerne på en lang række områder.

Det ser vi ude i kommunerne og amterne, der er hårdt presset af den stramme økonomiske situation, at det også ofte er de midler, der bliver sparet væk.

Vi ser det også i forhold til noget af det, som efter min erfaring kan være det bedste til at forebygge, at børn får problemer, nemlig at sikre, at familierne har penge nok til at leve af, sikre, at man ved, at der er penge nok til at betale husleje med og købe mad for hver måned.

Hvis man ikke er sikker på det, så begynder de øvrige sociale problemer at melde sig, og så er det, man begynder at skændes og råbe ad hinanden, og nogle kommer ud i misbrug. Derfor ville noget af det bedste forebyggende arbejde, vi kunne gøre herfra, være at sikre, at alle havde penge nok til de mest basale fornødenheder.

KL 14.50

Desværre går det i øjeblikket den modsatte vej, idet en række familier får skåret så kraftigt i deres sociale indkomster, at de kommer ned under minimumslevniveau. Så kommer vi desværre ud i, at nogle børn skal tvangsfjernes, ligesom vi er ude i, at nogle børn skal tvangsfjernes, hvis der er misbrug, hvis der er psykisk sygdom og andet i familierne.

Hvordan sikrer vi så, når vi har fjernet børnene, at de bliver anbragt bedst muligt?

Heldigvis er der bred enighed om, at vi skal sikre en god sagsbehandling, sikre at man i de sociale forvaltninger har det bedst mulige grundlag at træffe beslutningerne på og får en god efteruddannelse på dette område. Det sker desværre ikke i særlig stort omfang i dag.

Jeg håber, at vi både i denne debat og den debat, der er over hele landet omkring den fremtidige struktur i amter og kommuner, kan få diskuteret, hvordan vi egentlig skal organisere det sociale arbejde i fremtiden. Er det det bedste, at hver eneste kommune skulle kunne klare alle former for socialt arbejde, eller skal man se på, om det skal være på et andet niveau, vi skal have sagsbehandlingen omkring anbringelse af børn? Hvordan bør det egentlig fungere?

Så er der hele spørgsmålet om, hvordan en veluddannet sagsbehandler tager stilling til, hvor barnet skal anbringes. Der synes vi, det er utroligt, så lidt vi bygger på viden i Danmark,

når det gælder børn. På mange andre områder, hvor der drejer sig om varer eller andre ting, der kan man måle og veje, men når det gælder anbringelse af børn, og hvad der er bedst i behandlingen af børn, så har vi næsten ingen værktøjer til at måle det. Det er der sat meget lidt midler af til at forske i, og der mangler vi altså virkelig at få noget viden og noget udvikling i, hvordan vi måler, om det fungerer.

Jeg håber, at det i det fremtidige arbejde på det her område kan blive muligt at få udviklet nogle værktøjer, kan blive muligt at få sat penge af også i de budgetter, der bliver lavet for hver enkelt institution, til at måle, hvordan den behandling, vi har, fungerer. Hvordan går det børnene senere hen? Så vi kan nå frem til at finde ud af, hvordan vi måler på det.

Hvad er kriteriet for, om det er gået godt eller dårligt? Hvad er det, vi mener er vigtigt i forhold til de her børn? Er det, at de alle sammen kommer på universitetet? Nej, det er nok ikke muligt at få alle børn på universitetet, det er heller ikke sikkert, det er særlig ønskeligt. Men hvad er det så, vi måler på, om det virker? Er det, at de kan blive det samme sted frem for for at skulle fra det ene sted til det andet? Det er selvfølgelig et væsentligt parameter.

Er det, at de ikke kommer ud i kriminalitet senere? Eller at den kriminalitet, de har været ude i, da de blev tvangsfjernet, næste gang måske ikke er helt så grov? Hvad er det, vi stiller op som mål?

Det bør vi se at få udviklet, for ellers bliver det en diffus diskussion, hvor vi ikke rigtig ved, hvor vi vil hen, hvor vi bare kan stå og sige en masse pæne ord, mens vi egentlig ikke har noget at måle det på.

Jeg håber, at vi kan komme det skridt videre, og så håber jeg især, at der en dag kan blive flertal for, at vi sætter tilstrækkeligt med penge af til dette område. Jeg håber også, at der ikke er alt for mange institutioner og opholdssteder, der må lukke på grund af dårlig økonomi og grundtakstmodellen, før vi når frem til at få en vurdering af, hvem der bør lukke, og hvem der bør overleve af socialpædagogiske, faglige årsager, i stedet for at det bliver rent tilfældige økonomibeslutninger, der dikterer det.

Jeg håber altså, at vi fortsætter denne diskussion og fortsætter med at vise den stor opmærksomhed, men også at der en dag kommer nogle penge med til det arbejde, der rent faktisk skal udføres af dem, der tager sig af de børn, vi des-

være ikke har kunnet sikre et godt liv i familierne.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Fru Line Barfod talte meget om, at det, der var brug for, var viden, hvor man kunne måle og veje spørgsmålene vedrørende børn. Jeg må tilstå, at jeg ikke kan lade være med at gå op og sige, at det efter min mening røber en fuldstændig afstumpet opfattelse af, hvad det er at være menneske.

Nej, der er faktisk her i dette menneskeliv forhold, der ikke lader sig måle og veje, og det er netop dem, der har at gøre med børn. Der må den enkelte altid selv tage ansvaret, jeg er lige ved at sige, i kærlighedens forpligtethed.

Der findes et par verselinjer af Grundtvig, der hedder: »Og han har aldrig levet,/som klog på det er blevet,/han først ej havde kær«. Og det er jo en korrektion til enhver adfærdsvidenskabelig afstumpethed, som socialismen ganske rigtigt altid har haft en meget, meget nær tilknytning til. Man har ikke forstået, at menneskelivet altid er den enkeltes ansvar, og derfor er enhver tale om, at her skal vi måle og veje, slet og ret ensbetydende med, at man ikke ved, hvad man taler om.

Jeg hørte hos fru Line Barfod, som jeg ellers har meget respekt for, en afstumpethed, som gør, at hun faktisk ikke fatter problemet med børns anbringelse uden for hjemmet.

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg beklager, men hr. Søren Krarup må have misforstået det, jeg sagde. Jeg mener sådan set ikke, at man kan måle og veje børn, jeg mener, det er meget vigtigt, at man ikke putter børn ind i bestemte kasser. Men jeg mener, at man godt kan lave nogle vurderinger, og at vi skal have nogle redskaber til at vurdere, hvad der er godt, og hvad der ikke er godt.

Der er nogle yderpunkter, og vi kan alle sammen blive enige om – det håber jeg i hvert fald – at det ikke er godt, hvis det er et sted, hvor man slår børnene eller spærre dem inde hele tiden. Men vi er nødt til at kunne lave nogle vurderinger af, hvilke steder der er gode. Hvis det kun er et spørgsmål om, hvem der er billigst, har vi et problem, for man kan jo heldigvis ikke måle kærlighed, og jeg tror ikke, der er nogen, som nogen sinde kan forestille sig, at man kan det.

Men vi kan måle, om børnene har det godt eller ikke godt, og vi kan måle, hvordan de får det bagefter, og det mener jeg faktisk er vigtigt at lave noget forskning på.

Vi skal ikke putte børn i kasser, for man kan aldrig opstille en model for, hvad der er gode liv, og hvad der er dårlige liv. Vi skal ikke opstille nogle normer, som vi forsøger at trække ned over andre, men vi kan heller ikke bare fjerne børn uden nogen vurderinger af, hvad vi vil acceptere, at de bliver udsat for.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo selve begrebet forskning i forbindelse med børn, der er grund til at forholde sig langt mere kritisk til, end fru Line Barfod gør.

Forholdet er jo, at adfærdsvidenskab og psykologi er en form for dumhed, når der er tale om menneskelivet, fordi det er ensbetydende med, at man lukker øjnene for, at her har vi at gøre med forhold, der for så vidt ikke lader sig vurdere objektivt, og derfor kan man ikke forske i dem. I forholdet mellem mennesker er der altid kun den enkeltes eget ansvar, egen forpligtelse, at gå ud fra.

Så siger fru Line Barfod, at man må da kunne sondre imellem, hvad der er godt og ondt. Jeg kan nævne adskillige tilfælde af noget, fru Line Barfod ville kalde meget skidt, som var en lykke for børnene, og jeg vil anbefale hende at læse Elsa Gress' erindringer om et fuldstændig forrykt hjem. Jeg husker hendes gamle far fra frokoststuen i 1950'erne. Han var en forrykt person, men han var simpelt hen hendes livsline til virkeligheden, og hvis man skar den over, skar man også hendes tilværelse over.

I hele adfærdsvidenskabens behandling af det spørgsmål er der tale om en afstumpethed, der gør, at man grundlæggende er fjendtlig over for det, der bærer en familie.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg finder anledning til at spørge fru Line Barfod, om fru Line Barfod oplever det sådan, at hvis man går ind i diskussionen og siger, at det her kan ikke måles, og det her kan ikke vurderes objektivt, må følgeslutningen også være, at så kan vi slet ikke anbringe børn. Så må vi gå ud fra, at alle børn har det godt derhjemme, uanset hvor meget de bliver tæsket, uanset hvor meget deres forældre drikker og glemmer at skifte ble

og glemmer at give dem mad og glemmer, hvor de er.

Hvis vi overhovedet skulle følge hr. Søren Krarups tankegang om, at sådan noget kan ikke måles, og sådan noget kan ikke vurderes, er denne diskussion jo fuldstændig umulig. Jeg vil meget nødtigt se en sådan tankegang brede sig i det danske Folketing, for så har vi virkelig ikke levet op til vores ansvar.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Kristensen for en kort bemærkning, derefter kommer fru Line Barfod på talerstolen, og så har hr. Søren Krarup bedt om sin tredje og sidste korte bemærkning til fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg vil gerne starte med at sige til fru Line Barfod, at jeg er helt enig i, at dette emne skal vi blive ved med at diskutere om og om og om igen, hvis vi skal finde nogle løsninger.

Jeg har siddet her under debatten og ventet på den sædvanlige retorik fra fru Line Barfod, og den kom for et øjeblik siden: finanslov, sociale nedskæringer, besparelser på forebyggelsesområdet, osv., osv. Jeg vil gerne spørge fru Line Barfod: Mener man i Enhedslisten, at økonomi er den eneste grund, det eneste, der spiller en rolle, når børn bliver anbragt? Kan det ikke tænkes, at det kan være på grund af skilsmisser, en fars eller en mors dødsfald eller måske narko-forbrug eller alkoholforbrug?

Kl. 15.00

Jeg vil også spørge fru Line Barfod, om det er en succes at afsætte masser af midler til området. Vi ved, at fra 1995 til 2000 steg den forebyggende indsats med 67 pct., uden at det hjalp, for der blev oven i købet anbragt flere børn i den periode. Det er jo ikke nok, at der bliver afsat flere og flere penge, det afhænger også af den måde, vi bruger pengene på.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at ordføreren fra Dansk Folkeparti er enig i, at vi skal fortsætte med at diskutere området, er enig i, at det er nødvendigt med viden på området, er enig i, at det er nødvendigt at se på de tilfælde, hvor børn desværre skal tvangs fjernes fra hjemmet, og se på, hvor vi har de bedste steder, vi kan anbringe de børn, og hvad der er det bedste, vi kan gøre for dem. Jeg synes også, det er væsentligt, at vi kan fortsætte

den debat og kan få udviklet de bedst mulige metoder til at tage sig af de børn og sikre, at de får et godt liv.

Til hr. Søren Krarup: Jeg mener ikke, man kan gøre et lille barn på 1 eller 2 eller 3 år ansvarlig for sit eget liv og sige, at det barn skal selv sørge for at tage sig af, hvad der er godt eller dårligt for det. Det mener jeg faktisk vi har et ansvar for.

Jeg er helt enig med fru Pia Kristensen i, at der kan være ting, som vi ikke kan ændre med penge, at det ikke kun er økonomien, der spiller en rolle. Men omvendt mener jeg også, at der er mange tilfælde, hvor det er økonomien, der er afgørende. Jeg mener f.eks., at en del skilsmisser skyldes, at man har for snævre økonomiske vilkår. Hvis man havde lidt mere at gøre godt med i dagligdagen, kunne det være, at man kunne finde ud af at få parforholdet til at fungere igen i stedet for de konstante diskussioner om, hvor pengene til huslejen skal komme fra, om man kan tillade sig at bruge penge på en god bøf en dag, eller hvad det nu kan være. De diskussioner kunne man undgå, hvis man vidste, at man havde penge nok.

Så er der spørgsmålet om, hvor mange midler der bruges på forebyggelse. Jeg mener netop, at det påviser problemet, for når der bliver brugt så mange ekstra midler på forebyggelse, og der alligevel bliver tvangsfjernet mange flere børn, kan man spørge: Skyldes det, at det har virket? Har vi fundet flere børn, som ellers ville have haft det meget dårligt og ville være kommet ud i store problemer, eller er det, fordi antallet af problemer er steget? Det ved vi ikke, og det er dét, der er behov for, at vi får noget mere viden om. Selvfølgelig skal vi ikke tvangsfjerne børn, hvis det ikke er nødvendigt. Vi skal gøre, hvad vi kan for at forhindre, at det bliver nødvendigt, og det er dét, jeg gerne vil have, at vi får noget mere viden om.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg har i mange tilfælde haft den opgave at være bisidder for tvangsfjernede børns forældre og har her oplevet, hvordan socialforvaltningerne netop ud fra en påstået viden, ud fra deres adfærdsvidenskabelige fordomme, hævdede, at forældrene var totalt uegnede. Det vil sige, at man sad over for en objektivitet, der var højt, højt hævet over de stakkels forældre, der tryglede og bad og talte for døde ører.

Der kan godt være situationer, der berettiger en tvangsfjernelse, det er fuldstændig rigtigt. Men man skal blot gøre sig klart, at der findes ingen højere objektiv viden, der kan fritage dem, der fjerner børnene, fra ansvaret. Det vil sige, at man altid må gøre sig klart, at i de sager er det på eget ansvar, man handler. Man handler ikke på en videnskabs ansvar, og den egentlige menneskemishandling, menneskeforagt, ligger i, at man tror, man kan tale ud fra en objektiv viden og derfor være hævet over dem, man har med at gøre.

Det kan være nødvendigt at tvangsfjerne børn, det er fuldstændig rigtigt. Men det skal altid være på fjernerens ansvar, det skal ikke være ud fra en bedreviden, som reducerer de stakkels forældre til det skidt, en sagsbehandler træder på.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at det er dem, der foretager tvangsfjernelsen, der er ansvarlige, at de skal kunne begrunde det, og at man ikke skal gøre det, bare fordi man er uenig i den måde, børnene vokser op på.

Der er mange forskellige hjem, og der er mange forskellige normer, og det er væsentligt, at vi ikke forsøger at tvinge nogle bestemte normer ned over hjemmene og siger, at hvis hjemmene ikke lever op til dem, jamen så tvangsfjerner vi børnene. Men når man har truffet den beslutning, at det er nødvendigt at tvangsfjerne et barn, for at det ikke skal blive vanrøgtet, og vi skal finde ud af, hvad der så skal ske med det barn, mener jeg, det er vigtigt, at vi har nogen viden. Det er ikke en eksakt videnskab, hvor tingene kan måles og vejes på samme måde som i naturvidenskaben, men derfor kan man alligevel godt have nogen viden om, hvilke typer behandling som er godt for barnet, og hvilke måder at anbringe barnet på er gode eller ikke gode.

Der har været nogle projekter, hvor man har sendt børn ud på overlevelsesture osv., og hvor det efterfølgende har vist sig, at det faktisk var skadeligt for barnet, og der er nogle andre projekter, hvor der er nogle formodninger om, at de virker. Men i øjeblikket er det ren formodning alt sammen, fordi vi ikke har viden om, hvad der er godt, og hvad der er dårligt, og det er det, vi efterlyser mere viden om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

Alle ønsker det bedste for truede børn og unge, og alle kan blive enige om, at børn i ressourcensvage familier og miljøer skal tilbydes omsorg og støtte, så barnet på trods af en eventuel skæv start på livet kan komme videre – så langt så godt. Men desværre er der alt for ofte for langt mellem ord og handling.

Kristeligt Folkeparti indkaldte for godt 3 år siden Folketinget til en forespørgselsdebat om, hvilke initiativer den daværende regering ville tage for at hjælpe socialt truede familier med at overkomme deres vanskeligheder. Formålet med forespørgselsdebatten var at gøre opmærksom på behovet for at sætte ind med en samlet, tværfaglig og tværsektoriel indsats, der skulle fokusere på hjælp til børnene, forældrene og familien som helhed.

På baggrund af forespørgselsdebatten kunne et næsten enigt Folketing bakke op om en vedtagelse, der hed V 11. Med vedtagelsen opfordrede vi regeringen til bl.a. at sikre en styrket forebyggende indsats over for truede børn, sikre at frontpersonalet støttes i deres arbejde og tilskynde til, at børnenes nærmiljø – dvs. familie, også bedsteforældre, og nære venner – inddrages i forbindelse med iværksættelse af diverse indsatser, osv., osv. Der var en hel del gode ting, som blev vedtaget.

Flere af punkterne fra denne vedtagelse er allerede blevet implementeret i lovgivningen. Men det virker desværre, som om kommunerne er blevet mere trygge ved at tilsidesætte lovens ånd og bogstav og glemme den, og derfor er mit spørgsmål til ministeren her i dag, om hun igen vil banke i bordet over for kommunerne. Vil ministeren præcisere over for kommunerne, at det er totalt uacceptabelt, at kommunerne ser stort på loven på forskellige områder? At det er helt uacceptabelt, at der ikke laves ordentlige § 38-undersøgelser, inden en foranstaltning sættes i værk? At det er helt uacceptabelt, at der kun lyttes til børnene i 20 pct. af tilfældene? At det er helt uacceptabelt, at kommunerne nærmest prygmarskreaktion eller vane kun benytter ganske få foranstaltninger i stedet for bruge den meget brede vifte af redskaber, som kommunerne med den gældende lovgivning rent faktisk råder over?

Specielt vedrørende § 38-udredningen: Hvis den ikke foretages, hvilket ikke er tilfældet i

over halvdelen af tilfældene, sætter kommunerne faktisk foranstaltninger i gang for at løse et problem, som de ikke ved hvad er. Det er faktisk det samme, som hvis en læge ordinerer medicin mod en sygdom uden at have stillet en diagnose. Så det er på tide, at kommunerne igen får at vide, at de ikke gør deres arbejde på anbringelsesområdet godt nok.

Kristeligt Folkeparti kan helhjertet støtte det forslag til vedtagelse, som nu er fremsat. Der er brug for, at der bliver fulgt op på udviklingen, og der er brug for, at der rent faktisk sker et kvalitetsløft på området. Der er allerede blevet snakket nok, og nu er tiden inde til, at kommunerne lever op til deres ansvar. Tilsyneladende er det frontpersonalet rundt om i kommunerne, der ikke ved nok om, hvad en god sagsbehandling går ud på. Derfor er det afgørende, at der sker videreuddannelse og opkvalificering af disse medarbejdere, og der er i det hele taget brug for, at der sker en udvikling af metoderne i arbejdet med sager vedrørende anbragte børn og unge.

Der er spændende initiativer i gang på området, f.eks. vedrørende familierådslagning og også det nye multisystemiske terapi, MST, som p.t. er taget i brug i Norge og allerede afprøves i Århus og Ringkjøbing Amter. Vi forventer faktisk rigtig meget af disse nye initiativer og er spændt på at se, hvad det bliver til.

Vi skal give de udsatte børn og unge bedre hjælp og støtte fra samfundets side, og det er ikke altid den bedste løsning bare at fjerne dem, bare fordi det nu er det, man plejer at gøre. Der skal helhedstænkning til. Vi skal tænke længere, hele børnenes liv skal tages med i perspektivet, og vi skal tænke på at sikre børnene kontinuitet og kvalitet, ja, ganske enkelt den bedst mulige opvækst og barndom.

Kl. 15.10

Socialministeren (Henriette Kjær):
Jeg vil gerne sige tak for debatten.

Der er jo ingen tvivl om, at dette spørgsmål er noget, som alle ordførerne brænder for. Det har vi kunnet høre af indlæggene i den debat, vi har haft, og det er meget godt, for det er med til at sætte fokus på et meget, meget vigtigt område, som jeg også sagde i mit svar på forespørgslen. Jeg vil gerne takke for de forskellige indlæg, der har været.

Fra især Socialdemokratiets og SF's side har man koncentreret sig om to-tre punkter, som har fyldt meget i debatten. Det ene er, om man skal

høre anbringelsesstederne, det andet er, om der skal være to tilsyn med anbringelsesstedet, og det er også to meget, meget vigtige ting, der skal debatteres, og som også er blevet det her i dag. Men jeg må sige, at jeg ikke tror, at de er med til at give området det meget, meget nødvendige løft, som der er behov for, og som vi alle sammen har været inde på.

Jeg mener, at det, vi er i gang med nu med videreuddannelse og efteruddannelse af sagsbehandlere for generelt at få mere kvalitet i anbringelsen, er medvirkende til, at det gerne skulle være en rutinesag, at man selvfølgelig hører det sted, hvor barnet har været anbragt, når man taler om, at der skal ske en hjembringelse eller andet. Det burde være en rutinesag. Men med al respekt for anbringelsesstederne må vi altså erkende, at anbringelsesstedet ikke er en uvildig interessevaretager for barnet. Det indgår i et kontraktmæssigt forhold til kommunen, og den vinkel af sagen synes jeg altså ikke, man har været så meget inde på. Det synes jeg man skal have sig for øje, og jeg synes, det fortjener en mere grundig debat, bliver jeg nødt til at sige.

Jeg er fuldstændig enig i, at anbringelsesstederne ligger inde med en værdifuld viden, som vi skal have mere gavn af. Men bare at gøre det med en pind i en forespørgselsdebat synes jeg altså ikke er hensigtsmæssigt, netop fordi vi taler om et opholdssted, der har kontrakt med en kommune. Der er altså nogle interesser, vi skal have for øje.

Med hensyn til de to tilsyn, der har været drøftet, og som man ønsker sig fra Socialdemokratiets, SF's og også fra De Radikales og andres side, synes jeg, det igen er vigtigt at slå fast, at de 80 pct. faktisk gør det godt nok. Vi skal have fat i de sidste 20 pct., og spørgsmålet er, om vi får fat i dem ved herinde at lave en lov, der siger, at der skal være minimum to besøg om året. Jeg kunne være bange for, som også flere ordførere har været inde på, at det ville medvirke til, at de, der i dag har flere tilsyn og gør det godt og altså er omfattet af de 80 pct., siger: Nå, ja, to tilsyn om året er altså det, vi skal. Det er den ene ting. Den anden ting er, at jeg tror, at en dialog med kommunerne og efteruddannelse er den vej, vi skal gå for at få tingene gjort bedre.

Vi har jo haft debatten på et helt andet område, nemlig ældreområdet, hvor der er to obligatoriske hjemmebesøg hos ældre over 75 år. Det har vi også vedtaget en lov om, men der er store problemer med at få den overholdt, og det viser, at lovgivning gør det ikke altid alene. Det er

nogle andre redskaber, vi skal prøve at få fat i, og jeg kunne egentlig godt tænke mig, at vi hjalp hinanden med at finde ud af, hvordan vi gør det.

Vi har allerede sat noget i gang, som jeg tror på, og det er under kvalitetsudviklingsprojektet på anbringelsesområdet, hvor vi har igangsat et projekt med nogle forsøgskommuner. Det har titlen RUGO, som står for Rekruttering, Uddannelse, Godkendelse og Organisation, og det er et arbejde, der netop skal sætte fokus på at øge kvaliteten af familieplejearbejdet og bl.a. være med til at uddanne plejefamilierne bedre og gøre dem bedre kvalificeret til deres opgave. Det er selvfølgelig også med til at sætte fokus på kommunernes tilsyn.

Jeg synes, der er noget, man har overset i debatten, nemlig at der netop er sat nogle ting i værk nu. Jeg mener, at vi lige skal se, om vi kan høste frugterne af dem senere, for det er jo en gammel debat, og derfor er der heldigvis også sat mange ting i gang.

Så har der været en diskussion af magtanvendelse, og det synes jeg også er en vigtig diskussion. Den er affødt af, at der står nogle mennesker med en uregerlig ung. Det er måske en plejefamilie, og derfor er der selvfølgelig under fire anbragte i en sådan familie, og man ved måske ikke altid lige, hvordan man skal forholde sig, når det unge menneske går amok.

Kl. 15.15

Det er vigtigt at diskutere spørgsmålet, men om svaret er, at de almindelige magtanvendelsesregler også skal gælde for institutioner med under fire anbragte, er jeg ikke sikker på, for som også nogle ordførere har været inde på, har det altså nogle ulemper. Det giver plejefamilierne mulighed for at anvende magt, som godt nok skal indberettes osv., men det giver dem altså også nogle nye redskaber og nogle nye muligheder, og jeg er ikke sikker på, at jeg er enig i, at det er en god idé. Det skal selvfølgelig debatteres, men jeg er ikke parat til at vedtage det lige over en eftermiddag, må jeg sige. Det kræver en mere langstrakt debat, og vi skal også prøve at høre lidt rundtomkring, inden vi træffer en beslutning.

Jeg har sådan set sympati for de ting, der er blevet nævnt i debatten, men er umiddelbart ikke enig og mener også, at noget kræver en grundigere undersøgelse.

Alt i alt synes jeg egentlig, at vi har haft en ganske udmærket debat, men jeg må også sige, at jeg synes, tonen nogle gange har været unø-

dig hård. Som jeg startede med at sige, er vi alle sammen herinde enige om målet, men vi kan være uenige om midlerne: Hvad virker bedst? Det har vi hver vores opfattelse af, men jeg synes ikke, der er nogen, der kan beskyldte hinanden for, at det er et område, hvor man bare lader stå til eller ikke vil gøre en oprigtig indsats, for vi kunne jo høre på alle ordførertalerne, at det er man fuldstændig indstillet på. Vejene skilles på nogle punkter, men jeg synes ikke, det er nogle afgørende punkter.

Jeg vil gerne generelt takke for debatten, og jeg er sikker på, at den fortsætter, for problemet kræver et vågent øje, og det vil vi alle sammen være med til at give det.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg vil godt takke for ministerens svar, som jeg synes var imødekommende på en række punkter.

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at tilsyn ikke gør det alene, at lovgivning ikke gør det alene, og at uddannelse er vigtig. Men kunne vi måske komme så langt, at ministeren vil være med til at præcisere, at et tilsyn indebærer, at man rent faktisk har besøgt det sted, hvor barnet opholder sig, så man har observeret barnet i de omgivelser, man nu har anbragt det i?

Det andet, jeg godt vil ind på, er spørgsmålet om magtanvendelse, hvor ministeren siger, at det er vigtigt at diskutere og få afdækket tingene. Det kan vi også gøre, men kunne vi ikke også her komme så langt, at vi kunne være enige om, at når man siger dér, hvor man mener at høre under de nugældende regler om magtanvendelse, at de opleves som uklare, så er der pr. definition et behov for at præcisere dem? Så kunne vi i det mindste starte her.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg vil også gerne sige tak for et godt og konstruktivt svar fra socialministeren, men jeg synes, at på nogle områder savner jeg stadig lidt handling over for de problemstillinger, som vi nu har kendt i et halvt år i hvert fald.

SFI er kommet med sin rapport om, at i kommunerne handler det om forundersøgelse af familierne, sagsbehandlerens arbejdsvilkår, socialrådgiveruddannelsen og ikke mindst tilsynet med anbringelsesstederne, og derfor vil jeg gerne have et mere forpligtende svar fra ministeren: Vil ministeren gå ind i sagen om tilsynet og, som

også fru Sandy Brinck var inde på, i dialog med kommunerne sikre, at der føres et passende antal tilsyn med de enkelte steder, og at man rent faktisk kommer ud og ser, hvad der sker på det enkelte opholdssted og i den enkelte plejefamilie, så vi kan få den faglige indsigt og viden, der skal til for at sikre en god anbringelse?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg synes ligesom fru Sandy Brinck og hr. René Skau Björnsson, at det er vigtigt, at man kommer ud på selve det sted, hvor den unge eller barnet skal opholde sig. Det mener jeg hører med til et tilsyn, og det vil jeg meget gerne være med til at præcisere, for selvfølgelig skal man det. Man skal se de rammer, barnet opholder sig i, og det er helt, helt forkert, hvis man ikke gør det, så det vil jeg gerne præcisere.

Jeg vil også meget gerne gå ind i sagen om tilsyn. I Socialministeriet har vi allerede kontakttet KL, og de har faktisk røde ører, hvis man kan sige det på den måde, for det er jo ikke sådan, at de holder hånden over de 20 pct., der ikke fører det tilsyn, som de skal føre. De synes også, der er et problem her.

KL 15.20

Jeg synes, vi er nået et langt stykke ad vejen, når selv den ansvarlige organisation kan se, at der er et problem. De vil prøve at gøre noget for, at tilsynet bliver bedre, og derfor er de også, som det blev nævnt af Vestres ordfører, parat til at lave en ny vejledning og sende den ud. Det vil jeg gå i dialog om, så det forhåbentlig står klare for kommunerne, hvad et sådant tilsyn omfatter.

Med hensyn til magtanvendelse er det klart, at når der er et problem med, hvad man skal gøre i forskellige situationer, skal vi have det afdækket, og det er jeg også indstillet på at vi ser på. Vi skal ikke partout lave loven om og sige, at reglerne også skal gælde dér, hvor der er anbragt færre end fire, men vi skal selvfølgelig prøve at rydde de uklarheder, der måtte være, af vejen.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg synes, det er en god udgang på debatten, at vi fik taget nogle enkelte skridt.

I ministerens seneste besvarelse var ministeren også inde på spørgsmålet om, at anbringelsesstederne skal høres, og ministeren sagde, at man ikke skal være blind for, at anbringelsesste-

derne også har en interesse at varetage i den slags sager. Jeg vil godt sige til ministeren, at det er vi helt klar over, og det er også derfor, at der i vores forslag til vedtagelse ikke lægges op til, at stederne skal være part i sagen, men til, at de skal høres.

Jeg bed også mærke i, at ministeren sagde, at der kan trækkes megen viden ud af de steder, som rent faktisk har børnene i deres dagligdag, og derfor er jeg lidt forundret over, at regeringen ikke også på det punkt synes, at den pragmatiske løsning netop er den, vi har skrevet, nemlig at anbringelsesstederne bliver hørt, og at den viden, de har om børnene, bliver inddraget i den videre behandling.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Anne Baastrup som ordfører for forespørgerne.

Anne Baastrup (SF):

Jeg har sammen med en række andre partier lavet et meget pragmatisk forslag til vedtagelse, men på baggrund af den debat, vi har haft i dag, må jeg konstatere, at det ikke bliver vedtaget.

Jeg kvitterer for, at socialministeren ønsker at fastholde partierne i en positiv dialog om disse meget vanskelige sager, men jeg oplever ikke desto mindre, at det forslag til vedtagelse, der nu går igennem, er meget bagudrettet, mens vi i vores forslag til vedtagelse har pillet nogle enkelte ting frem, som kunne være mere fremadrettede.

Hvis det var sådan, at vi skulle komme med et forslag til vedtagelse, der virkelig ville rykke, skulle vi have fastsat normtal for, hvor mange sager af denne karakter en sagsbehandler skal have. Vi skulle også have fastsat tal for, hvordan vi kan sikre, at kommunerne rent faktisk overholder loven. Som fru Sandy Brinck siger, skal vi holde kommunerne på kursen, men hvordan kan vi det, når vi ikke ved, om de er på kursen?

Der står i loven, at kommunerne skal føre tilsyn med børnene, men når de ikke gør det, må vi jo reagere her i Folketinget. Jeg har selv kendskab til en større midtjysk kommune, hvor man aldrig nogen sinde kommer ud på anbringelsesstedet, når der skal føre tilsyn med børnene...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

(Ringer med klokken). Jeg vil godt bede om noget mere ro i salen!

Anne Baastrup (SF):

Det, vi skal huske, er jo, at der er penge at spare ved en god sagsbehandling.

Barndommen er spildt, hvis der ikke er en ordentlig kvalitet i sagsbehandlingen. Derfor er det vigtigt, at man får beskrevet barnet ordentligt, og det er også vigtigt, at der bliver lavet et grundigt arbejde i beskrivelsen af familiens ressourcer, så planen for barnets fremtid er nøje beskrevet og grundigt gennemdrøftet med familien og det nære netværk. Det er en af de metoder, der sikrer stabilitet og kontinuitet.

En rigtig anbringelse vil forhindre en ulykkelig barndom og et dårligt voksenliv og vil rent faktisk også betyde, at kommunerne sparer penge. Den rigtige anbringelse på det rigtige tidspunkt kan give et barn den gode barndom, og så spares der penge på specialundervisning, behandlingshjemsophold osv. Den gode sagsbehandling kan imidlertid ikke finde sted, hvis socialrådgiverne betragter de alvorlige børnesager som den slags arbejde, man kvalificerer sig væk fra, og den gode sagsbehandling kræver derfor, at dette område opprioriteres fagligt. Målet må være et maksimalt antal børnesager pr. rådgiver, velfungerende supervision og efteruddannelse, så rådgiverne kan tale med barnet og formår at tage de svære samtaler med familien.

Fru Line Barfod var inde på fremtiden, når den nye kommunestruktur gennemføres. Den debat skal vi tage, når vi ser konturerne af de fremtidige kommuner.

Kl. 15.25

Jeg vil godt slutte af med at takke for en god debat, og selv om SF ikke stemmer for fru Eva Kjer Hansens afværgeforslag, ser jeg frem til den debat, vi skal have her i salen i anledning af socialministerens redegørelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg må bede medlemmerne indtage deres pladser i salen, således at vi kan komme i gang med afstemningen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 69 af Eva Kjer Hansen (V), Pia Kristensen (DF), Charlotte Dyremose (KF) og Tove Videbæk (KRF) *(se side 6146)* vedtoges med 60 stemmer (V, DF, KF, KRF og

Anders Møller (UFG)); 45 (S, SF, RV og EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 68 af Anne Baastrup (SF), Sandy Brinck (S), Kim Sejr (RV) og Line Barfod (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Da jeg kan se, at justitsministeren ikke er til stede i salen, skal jeg her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 15.30.

Mødet udsat kl. 15.27.

Mødet genoptaget kl. 15.30.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 129: Forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab. (Ophævelse af kravet om statsborgerskab eller bopæl her i landet ved registrering af partnerskab).

Af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 21/1 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg beklager naturligvis meget min forsinkelse, der skyldes møde i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Enhedslistens lovforslag går ud på at ophæve kravet om bopæl og som udgangspunkt om dansk statsborgerskab ved registrering af partnerskab her i landet. I bemærkningerne til forslaget anføres det, at forslaget tilsigter at ligestille registreret partnerskab med ægteskab på dette punkt.

Lad det være sagt med det samme: Regeringen kan ikke støtte forslaget.

Jeg er imidlertid villig til at se nærmere på mulighederne for en mindre lempelse af de gæl-

dende regler i tilfælde, hvor reglerne kan forekomme unødigt restriktive. Det vender jeg tilbage til.

Efter de gældende regler i lov om registreret partnerskab er betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab som udgangspunkt de samme som for indgåelse af ægteskab. Efter lovens § 2, stk. 2, kan registrering af partnerskab dog kun ske, hvis en af parterne har bopæl her i landet og dansk statsborgerskab, eller hvis begge parter har haft bopæl her i landet i de sidste 2 år før registreringen. Efter § 2, stk. 3, sidestilles statsborgerskab i Norge, Sverige eller Island med dansk statsborgerskab.

Justitsministeren kan endvidere bestemme, at statsborgerskab i et andet land med en lovgivning om registreret partnerskab, der svarer til den danske, ligeledes sidestilles med dansk statsborgerskab. Denne bestemmelse er udnyttet til at sidestille finsk og hollandsk statsborgerskab med dansk.

Reglerne om indgåelse af registreret partnerskab er senest ændret i 1999, hvor adgangen til at indgå registreret partnerskab blev udvidet til bl.a. også at omfatte nordiske statsborgere med bopæl i Danmark. Før denne ændring var det en betingelse, at mindst en af parterne var dansk statsborger og havde bopæl i Danmark.

Baggrunden for, at der gælder andre regler for udlændinges indgåelse af registreret partnerskab i Danmark end for udlændinges indgåelse af ægteskab her i landet, er, at mange lande ikke anerkender registrerede partnerskaber. Hvis et udenlandsk par gifter sig i Danmark under en ferierejse, må det forventes, at ægteskabet i langt de fleste tilfælde vil blive anerkendt i parrets hjemland. Hvis et par fra et land, der ikke anerkender registreret partnerskab, derimod indgår registreret partnerskab i Danmark, vil dette partnerskab ikke have nogen retsvirkning i parrets hjemland. Det indebærer bl.a., at de pågældende lovligt kan gifte sig i deres hjemland, og et sådant ægteskab vil efter dansk ret være bigamisk.

At partnerskabet ikke anerkendes i hjemlandet, betyder endvidere, at der ville kunne opstå problemer, hvis en af parterne senere ønsker at blive skilt. De pågældende kan ikke blive skilt i hjemlandet, og ofte vil de heller ikke have tilstrækkelig tilknytning til Danmark til at kunne blive skilt her i landet.

På den baggrund mener jeg ikke, at vi som foreslået af Enhedslisten skal tillade, at personer, som ikke har tilknytning til Danmark, og som